

Uzņēmēju un amatnieku gada balvas žūrija turpina viesoties pie darbīgajiem.

→ 5. lpp.

Skolu vadītāju seminārā norādīts, lai datu aizsardzības dēļ audzinātāji vatsapā nesūta bērnu fotogrāfijas.

Kā rīkoties vecākiem?

→ 3. lpp.

„Mums ar Jāni bieži jautā: „Kā jūs izdomājat, kur kurš skries?” Viss atstrādāts treniņos. Līdzīgi ir teātrī – visu var pieslīpēt mēģinājumos,” saka pludmales volejbolists **ALEKSANDRS SAMOILOVS**.

→ 12.-13. lpp.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Cena 1,20 eiro

Nr. 75 (11 708)

Piektdiena, 2021. gada 24. septembris

Latvijas labāko būvju konkursā otro vietu ieguvusi Jelgavas ielas pārbūve Kuldīgā, un viens no plašā projekta posmiem ir arī Mucenieku iela gar kultūras centru.

Kuldīgas būvobjekts - otrs labākais

Konkursā *Gada labākā būve Latvijā 2020* kategorijā *Inženierbūves* otro vietu ieguvusi Jelgavas ielas rekonstrukcija Kuldīgā. Bet kategorijā *Ainava rotaļlaukums Ķirbītis* Estrādes parkā saņēmis atzinību.

Jelgavas ielas projekts ietvēra arī vairākas citas ielas: L.Paegles un Graudu ielu, Mucenieku ielu no Dzirnauvu līdz Jelgavas ielai, krustojumu ar Skrundas ielu. Būvdarbi ilga divus gadus. Ir pārbūvētas brauktuves un ietves, ierīkots gājēju un velosipēdistu celiņš, ūdensvads, sadzīves un lietusūdens kanalizācija, drenāža. Būvdarbus paveica *Saldus ceļinieks* pēc SIA *Belss* projekta, autoruzraudzību nodrošināja *BM Projekts*, būvuzraudzību – *Firma*

L4. Izmaksas ir gandrīz 4,5 miljoni eiro. Objektā ieguldīta Eiropas Reģionālās attīstības fonda, valsts un pašvaldības nauda.

Pirmo vietu šajā kategorijā ieguvis starptautiskās lidostas *Rīga* objekts *5. perons* Mārupes novadā. Tāpēc Kuldīgas novada domes priekšsēde Inga Bērziņa saka: „Patiesībā mēs jūtamies tā, it kā būtu saņēmuši pirmo vietu, jo ar lidlauku grūti konkurēt. Paldies visai komandai!”

Bērnu jau iemīļotajā spēļu laukumā *Ķirbītis* ir dažādas rotaļu iekārtas, krāsains gumijas granulu segums, soliņi un apstādījumi, bet videokamera palīdz novērst to, ka ierīces tiek bojātas. Rotaļlaukumu ierīkoja apvienība *AB būvniecība* un *Fixman*, par autoruzraudzību atbildēja *Fixman*, par būvuzraudzību – *Baltline Globe*. Darba izmaksas – ap 238 tūkstošiem eiro.

Alberta Dintera teksts un foto

Justīne Neilande liktenīgo mīlestību atradusi Portugālē, bet Kuldīgā joprojām ir ģimenes locekļi, draugi un mīļas atmiņas.

→ 8. lpp.

„Līvija Rezevska gribēja, lai te ir vieta mākslai un māksliniekiem,” tēlnieces **izstāžu zāles 20. gadadienā** saka viņas mantojuma glabātāja Antoņina Valeiņa.

→ 4. lpp.

Otrdien, 28. septembrī:

- Izmaiņas sociālajos pabalstos.
- Kā pie mums jūtas cittautieši?
- Reportāža no Miķeļdienas Alsungā.
- Latvijas un Lietuvas tuvā radniecība.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Mundiera gods

Alberts Dinters

Medijos var lasīt rakstu par kādu Liepājas puses policistu, kura rīcība sabiedrību aizkustinājusi. Proti, policists Madars Kupičs palīdzējis kādai nelaimē nonākušai sievietei, samaksājot viņai par naktsmītni, lai patvertos no vīra, ar kuru izcēlies konflikts. Tā neesot pirmā reize, kad šis policists cilvēkiem palīdzot. Iepriekš viņš palīdzējis vīrietim, kuram pludmalē nozagts apģērbs.

„Ir cilvēki, kuri savu mundieri uzskata par ikdienišķu apģērbu, bet citi par to tur rūpi un nekad neļaus apkāpāt. Aplausi otrajiem, un tā turēt!”

Lūk, tie ir īstie piemēri, kuriem vajadzētu spodrināt dažādu dienestu mundieru pogas. Ne jau reklāmas kampaņas, kas nereti ir patriotiskas, taču uzspēlētas. Jā, visos dienestos ir kāda darvas karote medus mucā, bet labie piemēri šīs karotes mēdz aizslaucīt.

Ja man būtu iespēja izstāstīt visu to, kas pieredzēts, iepriekš strādājot televīzijā, atklāt to, kas noticis vienā vai otrā filmēšanas rei-

zē, kad esam bijuši kopā ar mediķiem, policistiem, ugunsdzēsējiem glābējiem, kādas bijušas viņu cilvēciskās reakcijas dažādās situācijās un pēc tam, kad pabeigta viena vai otra kopīga operācija, tad manuprāt, daudziem par viņiem rastos pavisam cits priekšstats. Arī atklātās sarunās var ieraudzīt cilvēka patieso dabu, kas paslēpta zem mundiera.

Jā, nereti arī mani kolēģi žurnālisti darbā ir pavisam citādi un neviens pat nenojauš, kas patiesībā viņos notiek. Ar to gribu teikt, ka dažu indivīdu kultivētais viedoklis par citu cilvēku, ko tie cenšas pasniegt kā visas sabiedrības viedokli, ne vienmēr ir pareizs. Piemēram, tas tur *ments* ir baigais m****, tādēļ visi *menti* ir *menti*. Vai arī – tas ugunsdzēsējs toreiz, kā man stāstīja mātesbrāļa brālēns, darbā bija pilns kā mārks, tādēļ visi viņi darba laikā dzer. Vēl – visi VID darbinieki ir kukuļņēmji un izspiedēji, jo tas tur X no pilsētas Y izdarīja to un to. Bet tie *žurnālugas* (žurnālisti) vispār ir pērkami maitas.

Laiki mainījušies, un man prieks, ka aizvien biežāk parādās ziņas par labo. Ar šādiem cilvēkiem jālepojas ikvienā jomā un jāstāsta labais. Vienalga, vai tas ir valsts iestādes, dienesta darbinieka vai privātā sektora pārstāvja, vai veselības kompānijas nopelns. Ne velti ir teiciens, ka labais vairo labo. Sevišķi šajā laikā, kad sabiedrības uztvere ir saasināta, jo apkārt klejo negāciju negācijas.

TRĪS PAR VIENU

Vīrusi rudenī. Ar ko un kāpēc bērni visbiežāk slimo?

JĀSAPROT ARĪ MAZĀIS CILVĒCIŅŠ

1. Inguna Krebse, Kuldīgas *Cīruliša* vadītāja:

– Mums dārziņā situācija ir ļoti sa-springta, jo diezgan daudzi bērni slimo. Klausoties vecāku teiktajā, tā visbiežāk ir parastā saaukstēšanās – klepus un ies-nas. Pagājušajā nedēļā bija īpaši daudz saslimušo, šajā nedēļā bērni jau sāk atgriezties. Mans lielākais aicinājums vecākiem – ievērot Slimību profilakses un kontroles centra izstrādāto rīcības algoritmu: ja bērnam ir akūtas elpceļu infekcijas pazīmes, domāt ne tikai par kovidu, bet vispārīgi. Tabuliņā viss ir ļoti skaisti parādīts: kad uz bērnudārzu nebūtu jānāk un kad mēs aicinām vecākus nākt bērnam uz dārziņu pakaļ, ja slimība ir saasinājusies dienas gaitā. Par to runā-jam visās vecāku sapulcēs.

BRĪNUMZĀĻU NAV, BET MAZINĀT VAR

2. Gunta Laizāne, Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas infektoloģijas nodaļas virsārste:

– Biežā slimošana rudenī ir pilnīgi dabiska, jo vīrusu skaits pieaug. Gan elpceļu vīrusiem, gan zarnu trakta infekcijas vīrusiem ir sezonālitate. Respek-tīvi, rudens ir laiks, kad tos var sastapt visbiežāk. Otra lieta ir tā, ka rudenī sākas bērnudārza un skolas laiks. Tāpēc vīrusu sezonas sākumā un bērnu mācību sākumā slimot iznāk bieži. Vīrusiem no viena nēsātāja pāriet uz nākamo ir ļoti

šobrīd slimo paši mazākie no pusotra līdz divu gadu vecumam. Un tas ir pilnīgi saprotami, jo viņiem tas ir adaptācijas periods, pilns ar satraukumu. Viņiem imūnsistēma vēl nav tik nobriedusi, lai visu dienu varētu pavadīt lielā kolektī-vā. Šogad, kā par brīnumu, saslimšana ir ļoti liela. Pagājušajā gadā, kad cītīgi tika mazgātas rokas un ievēroti visi dezinfekcijas pasākumi, rudenī bērni slimoja ļoti maz. Tomēr laikam arī vīrusi pie visa pierod, jo šogad, ievēro-jot to pašu labo higiēnu, saslimšana ir ļoti liela.

Vecākus aicinu savus bērnus vērot un, ja tek deguntiņš vai ir klepus, tad tomēr uz dārziņu nelaist. Es pilnībā saprotu, ka vecākiem ir darbs, bet jāsaprot arī tas mazais cilvēciņš. Mēs, pieaugušie, tāpat

vieglī. Līdz ar to skolās un bērnudārzos saslimšana pieaug.

Nekādas brīnumzāles pret to nav. Vecākiem jāņem vērā: jo mazāku bērnu dārziņā palaidīs, jo biežāk viņš slimos. Vidēji no trīs gadu vecuma bērns saprot higiēnu: kā pareizi mazgāt rokas, kā apmeklēt tualeti. Tagad jau pieņemts bērnus uz dārziņu vest no gada vecu-ma, kad mazais vēl nespēj par sevi tā parūpēties, turklāt imūnā sistēma viņam nemaz nav nobriedusi. Mazajiem ir liela spriedze rudenī un ziemā tikt galā ar tik

jūtamies ļoti slikti, kad esam apaukstē-jušies. Mums nekas nepatīk, viss traucē un esam niķīgi. Un mazie jūtas tieši tāpat: viņiem grūti visu dienu pavadīt dārziņā klepojot un ar aizliktu degunu, kad elpošana ir apgrūtināta. Turklāt tik maziem vēl ir grūti savas emocijas izstāstīt.

Gribētu uzrunāt arī ģimenes ārstus, jo nereti no vecākiem dzirdu, ka bērns nemaz netiek apskatīts un ārsti vecākiem tic uz vārda, ja viņi saka, ka mazais ir vesels. Tādējādi ģimenes ārsts, uzticoties vecākiem, pēc telefona sarunas uzraksta zīmi, ka bērns var dārziņu apmeklēt. Tāpēc aicinu būt godīgiem un padomāt, kā mūsu mazie cilvēciņi jūtas, lai dārziņā viņi būtu nevis nomocījušies, bet visus darbiņus varētu darīt ar prieku.

daudziem ārējiem kairinātājiem, tāpēc arī iznāk vienu nedēļu pavadīt dārziņā, otru – mājās.

Imunitāte veidojas pakāpeniski. Sastopoties ar kādu vīrusu atkārtoti, organisms katru gadu to atpazīst arvien labāk, tāpēc ar to cīnīties ir krietni vieglāk. Augot lielākiem, bērni slimo retāk un vieglāk. Iesakmu visiem vecākiem rūpēties par labi vēdinātām telpām, lai-ku svaigā gaisā, pareizu un pilnvērtīgu uzturu, sabalansētu miega un aktivitāšu režīmu.

VĪRUSU SLODZĒ BIJIS PĀRTRAUKUMS

3. Skaidrīte Kaufmane, homeopāte no Liepājas:

– Tas, kāpēc bērni šobrīd slimo, ir acīmredzami. Nomainās klimats, un viņi pulcējas skolās, bērnudārzos, pulciņos. Un tieši bērni ir lielākie vīrusu pārnēsātāji. Tālākā saslimšana atkarīga no paša

bērniņa: kāds ir stiprāks, kāds vājāks.

Mēs dzīvojam mainīga klimata joslā, un tur neko nevar padarīt. Rudenī vis-biežākās ir elpceļu slimības vieglākā un smagākā formā. Imunitāte jāstiprina visa gada garumā, īpaši vasarā. Domāt par imunitāti rudenī, kad teju visi slimo, ir

diezgan bezjēdzīgi. Īpaši brīdī, kad pus-otru gadu esam nosēdējuši izolācijā un no vīrusu slodzes esam atradinājušies. Tā-pēc tagad salīdzinājumā ar citiem gadiem saslimšana ir krietni pastiprinājusies.

Katrīna Blaua

FOTOKOMENTĀRS

Arī kartupeļu talkā var izkrist lielais laimests.

Lauras Briedes foto

MANUPRĀT

Teātrī – emociju piesātināta

Man tika dota lieliska iespēja pēc divu gadu pauzes beidzot apmeklēt teātri. Te īsa pateicība vecākiem, kuri man no bērniības azotē ielikuši krievu valodu, citādi nebūtu emocijām tik piepildīta. Nedēļas nogalē Kuldīgā apmeklēju Aleksandram Čakam veltītu Mi-haila Čehova Rīgas Krievu teātra izrādi *Čaks. Rīga. Sieviete*. Un jāatzīst, ka biju viena no tām, kura beigās kabatās meklēja salvetes, lai emocionālā priekšnesu-ma dēļ noslaucītu iztecējušo skropstu tušu. Divi izcili aktieri – Vitālijs Jakovļevs un Veronika Plotņikova – izstāstīja latviešu dzejnieka biogrāfiju. Patiesi bija tik interesanti, ka brīžiem gribējās aizmirst: esmu tur darba nolūkā. Grimu aktieru skatienos un zudu viņu skaistajā runā. Es smējos, es raudāju, es dusmojos. Izdzīvoju to ar katru savu šūnu. Visu izrādi stāvēju maliņā kā-jās, tomēr, ja būtu sēdējusi, tad būtu lēkusi kājās un aplaudējusi tik skaļi, ka rokas sāpētu. Man teātris ir ļoti tuvs – tā līdz kaulam. Un iespēja izdzīvot Aleksandra Čaka dzīvesstāstu par mīlestību pret dzeju, dzimteni un sievietēm bija neapprakstāmi lieliska.

Katrīna Blaua

RUNĀ SPECIĀLISTS

leguvumi no meža inventarizācijas

Vineta Vilcāne, Valsts meža dienesta (VMD) sabiedrisko attiecību speciāliste

Mežs ne vien priecē un dod ģimīņiem ekonomisku labumu, bet arī uzliek pienākumus. Viens no tādiem ir meža inventarizācija, kas jāpaveic vismaz reizi 20 gados, kā to nosaka Meža likums. Tas nozīmē iegūt informāciju par mežu un tam pieguļošiem purviem, infrastruktūras objektiem, pārplūstošiem klajumiem, purviem un laucēm konkrētā ģimīņā, kā arī šo informāciju dokumentēt.

Šogad meža inventarizācija beidzas tiem, kas to pēdējo reizi darīja 2001. gadā. Tā ir derīga līdz 31. decembrim neatkarīgi no tā, kurā datumā inventarizācijas lieta reģistrēta Meža valsts reģistrā. 20 gadi ir ilgs laika posms, un tajā laikā var būt notikušas būtiskas izmaiņas: no skārušas vētras, postījies ugunsgrēks, ir lūzuši koki, stādītas jaunas audzes, bijusi cirte u.tml.

Derīga meža inventarizācija ir viens no priekšnoteikumiem, lai plānotu koku ciršanu. Ja derīga dokumenta nav – cirst nedrīkst, izņēmums ir sauso, bojāto un vēja gāzto koku ciršana. Ja tas ir derīgs, var saņemt atbalstu un nodokļu atlaides. Tāpat inventarizācija ir nepieciešama, lai atmežotu – mežu pārveidotu citā zemes lietošanas veidā, piemēram, par lauksaimniecības zemi. Tikai ar derīgu inventarizāciju var pretendēt uz valsts un Eiropas Savienības finansējumu vai līdzfinansējumu nozares atbalsta pasākumiem.

Meža inventarizācijas datus ņem vērā, aprēķinot nekustamā īpašuma nodokli. Ja tie ir derīgi, īpašnieks saņem atlaides par jaunaudzēm un saimnieciskās darbības aprobežojumiem. Nodokļu atlaides attiecas uz tām mežaudzēm, kuras VMD atzinis par meža zemē atjaunotām vai lauksaimniecības zemē ieaudzētām un kurās valdošās sugas koku vecums pārbaudes gadā nepārsniedz:

- skuju un cietajiem lapu kokiem – 40 gadu;
- mīkstajiem lapu kokiem (izņemot baltalksni) – 20 gadu;
- baltalksnim – desmit gadu.

Turklāt īpašuma inventarizēšana ir arī individuāla līdzdarbošanās valsts meža politikas veidošanā, tā iegūstot ziņas par Latvijas mežiem kopumā. Zināt reālo situāciju ir ļoti svarīgi arī vairākām valsts institūcijām, piemēram, ja izcēlies meža ugunsgrēks. Lai glābšanas dienesti varētu rīkoties operatīvi, vajadzīgas ziņas par infrastruktūru: kur ir meža ceļi, kur grāvji un citas ūdens ņemšanas vietas. Aktuāls infrastruktūras plāns ir nozīmīgs arī tad, ja mežus apsēduši kaitēkļi. Ne vienmēr var paļauties uz inventarizācijas izdrukām, kurā norādīts tās izgatavošanas laiks. Ja pēc izgatavošanas īpašums ir sadalīts, vajadzīga jauna inventarizācija.

Lai noskaidrotu sava meža inventarizācijas statusu, īpašnieks var vērsties jebkurā VMD mežniecībā neatkarīgi no īpašuma vietas. Var sazināties telefoniski, elektroniski, rakstiski.

Savukārt tie īpašnieki, kas ar VMD noslēguši vienošanos par Meža valsts reģistra lietošanu, var informāciju no tā iegūt paši.

LASĪTĀJS NEIZPRATNĒ

Bērni un fotogrāfijas

Daudzus Kuldīgas bērnudārzu audzēkņu vecākus otrdien pārsteidza ziņa, kuru tie saņēma no grupiņu audzinātājam.

„...Piekdien bija novada izglītības iestāžu vadītāju seminārs, kurā tika norādīts, lai *WhatsApp* grupās nesūta bērnu foto (datu aizsardzība). Ja vecāki vēlas, varat vienoties, ka bildes nosūta katram individuāli vai nesūta nemaz.” Šādu ziņu saņēmām vecāku un audzinātāju sarakstē. Nav noslēpums, ka daudzās grupiņās tāda ir un šajos laikos tas ir vienīgais veids, kā vecāki var vizuāli uzzināt par bērna aktivitātēm, jo piedalīties tajās nevar, grupiņās vecāki netiek ielaisti. Vai tiešām arī šī iespēja būs zudusi?”

Izglītības nodaļas vadītājas vietniece Lilita Mačtama skaidro, ka tas saistīts ar Eiropas Savienības Vispārīgo datu aizsardzības regulu, kas nosaka, kā aizsargājami dažādi dati, tostarp bērnu fotogrāfijas, lai pasargātu, ka

tās nonāk nevēlamu personu rīcībā un tālāk tiek izmantotas ļaunprātīgi. Uz jautājumu, vai vecāki var audzinātājam uzticēt vatsapa sarakstēs turpināt sniegt fotoatskaides par aktivitātēm bērnudārzā un ārpus tā, ja tiek uzrakstīts visu vecāku parakstīts iesniegums, L.Mačtama atbild, ka jā. Viņa gan piebilst, ka tālāk katrs no vecākiem pats ir atbildīgs, lai fotogrāfijas, kurās redzami bērni, netiktu publiskas, pārkāpjot regulu.

Arī Datu valsts inspekcijas sabiedrisko attiecību speciāliste Agita Silniece apstiprina, ka vecāki šādi var rīkoties – iesniegums jāparaksta katra bērna likumiskajam pārstāvim, proti, pietiek ar vienu parakstu no vecākiem. Tomēr, ja vecāku starpā ir domstarpības par bērna attēlu sūtīšanu vatsapa sarakstē, tad viņiem lēmums jāpieņem kopā.

Alberts Dinters

LASĪTĀJS VAICĀ

Kad jālemj par jauniem ierobežojumiem?

Kāds lasītājs jautā, vai valdības rīcība pandēmijas ierobežošanā nav pretrunā ar tās iepriekšējiem lēmumiem.

„4. februārī, kad Latvijā pamatīgi plosījās Covid-19, Veselības ministrija izstrādāja plānu pandēmijas ierobežošanai. Tika radīts luksofora princips, pēc kura ierobežojumi tiek atviegloti vai pastiprināti. Viskritiskākā jeb *tumši sarkanā gaisma* ir ļoti augsta riska situācija, kad 14 dienās vairāk nekā 200 jaunu Covid-19 saslimšanas gadījumu uz 100 000 iedzīvotāju noteica, ka pulcēties drīkst ne vairāk kā 2+2 cilvēki, pasākumi nenotiek, klātienē pārdod tikai pirmās nepieciešamības preces, tiek sniegti atsevišķi pakalpojumi utt. Bibliotēkās grāmatas izdod tikai līdzņemšanai, sports notiek ārpus telpām, klātienē darbojas tikai bērnudārzi un speciālās izglītības iestādes, izklaides vietas ir slēgtas. Sejas maskas nēsā visi un visās publiskās vietās.

Apskatīju statistiku 20. septembrī. 14 dienu kumulatīvais rādītājs bija 323, bet tikai tagad

izskan, ka valdība gatavojas lemt par jauniem ierobežojumiem. Pēc luksofora principa visam jau bija jābūt ciet! Vai valdība neievēro pašas apstiprināto plānu?”

Veselības ministrijas sabiedrisko attiecību speciālists Oskars Šneideris skaidro, ka jūnijā Ministru kabinets (MK) apstiprināja grozījumus likumā *Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai*. Punktā 14.⁶ noteikts: ja 14 dienu kumulatīvais Covid-19 gadījumu skaits uz 100 000 iedzīvotāju ir mazāks par 100 vai līdz turpmākajam MK lēmumam, tiek noteikta šāda pakalpojumu sniegšanai paredzētā platība un pieļaujamais personu skaits, nemainot pārējās epidemioloģiskās drošības prasības. O.Šneideris skaidro, ka atslēgas vārdi ir „vai līdz turpmākajam Ministru kabineta lēmumam”. Tātad valdībai ir tiesības gada sākumā noteikto luksofora principu neievērot.

Alberts Dinters

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai apmeklējat rudens gadatirgu? Kādas dabas veltes gādājat ziemai? Kur tās pārkat?

Agrita Cimermane, keramiķe:

– Kādreiz apmeklēju vairāk, tagad tik bieži vairs ne, jo tur katru gadu pārdod vienu un to pašu un man tie vairs nešķiet interesanti. Tirdziņos pārku to, kas iepatikas, iekrīt acīs. Dārzā audzēju tādus rudens dārzeņus kā kabači un burkāni, no kuriem pati gatavoju ēdienus. Pirms dažām dienām paziņas atnesa ķirbi, un pirmo reizi mēģināju pagatavot biezzupu. Konsistence gan neiznāca, kā cerēju, taču bija garšīgi.

Guntis Obodņikovs, mākslinieks:

– Kad sanāk, tad Kuldīgā apmeklēju, jo man patīk atmosfēra. Pēdējo reizi biju pirms trim gadiem. Pats rudens ēdienus negatavoju, taču radi marinē gurķus, kabačus, taisa ievārījumus no pašu saaudzētiem labumiem, un tos varu dabūt no viņiem. Veikalā vai tirgū reti dārzeņus pārkam, jo visu izaudzējam paši. Tā kā sen nav tirdziņā būts, gribētu paspēt apmeklēt zelta rudens gadatirgu Kuldīgā.

Egita Segliņa, pašlaik nestrādā:

– Esmu no Liepājas, un, kad esmu tur, kādu tirdziņu apmeklēju, jo man patīk lauku labumi, dārza veltes. Patīk apskatīt, ko mājražotāji sarūpējuši, bieži noskatu kādu skaistu apģērba gabalu. Pēdējā laikā neesmu bijusi pandēmijas dēļ, taču pirms tam apmeklēju Pētertirgu Liepājā un tirdziņus Ventspilī. Noteikti apmeklēšu Mīķeldienas tirgu Alsungā šajā nedēļas nogalē. Reti rudens veltes pārku pilsētas tirgū, jo tur cenas ir stipri augstākas nekā veikalā, tādēļ, ja neiznāk pabūt tirdziņā, pārku lielveikalā. Uz ziemu cukura marinādē lieku kubiciņos ķirbi. Braucu uz mežu lasīt ogas un sēnes un tās sagatavoju.

Lidija Petrevice, seniore:

– Pārsvārā pārku lielveikalā, tirdziņus apmeklēju reti. Ar virtuvi esmu uz jūs, tādēļ ne ievārījumus taisu, ne ko marinēju. Pārku Pūres ievārījumu veikalā. Biežāk iepērkos Alsungas tirgū: māla izstrādājumus, sklandraušus un pašcepto maizi. Bet citur apkārtnē pa tirdziņiem nestaigāju.

Arta Šeflere, tirgotāja:

– Gurķus un tomātus pārdodu Kuldīgas tirgū, šobrīd ģimenes produkciju pārdodu Pilsētas laukumā. Gadatirdziņos gan nepiedalos un arī tos neapmeklēju, jo tam neatliek laika. Pati audzēju tikai tomātus un gurķus, jo citi dārzeņi nemaz tā nekārojas. Taisu tomātu krēmzupu – tā man ļoti garšo. Uz ziemu marinēju gurķus, taisu tomātu želeju vai lečo. Ja gribas ogu zapti, to vienmēr varu dabūt no omītes pagraba.

Elza Garokalna, grafiskā dizainere:

– Kuldīgā reti, jo bieži atrodos Rīgā. Bet arī tur tirgu neesmu apmeklējusi. Visu, kas kārojas, nopērku veikalā vai paņemu no lauku dārziņa. Laukos audzējam ķirbjus, kabačus, tomātus un citus dārzeņus. Vecāki taisa ķirbju biezzupas – tās vairāk rudeni ēdu pie viņiem, šo to no dārzeņiem mēģinu arī pagatavot pati. Kad esmu mājās Kuldīgā, tirdziņus apmeklēju. Man patīk, ka tiek iekļauti vēl visādi koncerti, ko var paklausīties Pilsētas dārzā pie Ventas, kur vienmēr vērojama skaista rudens ainava.

Amanda Gustovska, Jāņa Siliņa foto

Loretai Robežniecei jauns amats

Bijusī Skrundas novada domes priekšsēde Loreta Robežniece kopš 20. septembra strādā Aizsardzības ministrijas pakļautības iestādē.

Kurzemniekam viņa pastāstīja, ka jaunās darbavietas nosaukums ir Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs. Amats – ekspluatācijas inženiere, proti, viņa būs atbildīga par

divām ēkām ministrijas paspārnē. L.Robežniece pieņēma ir tās uzraudzīt un gādāt, lai ir droši izmantojamas, kā arī organizēt iepirkumus un plānot tur darāmo. Viņa atklāj, ka viens no objektiem ir Rudbāržu muiža, kurā top Oskara Kalpaka profesionālā vidusskola jeb kadetu skola.

Alberts Dinters

Reizi divās nedēļās pēc jaunās metodes

Covid-19 pārbaude skolēniem turpmāk notiks reizi divās nedēļās un ar testa kociņu.

Kuldīgas novadā vispārīglatīņojošās skolas testus nodod katru pēc sava grafika sadarbībā ar E.Gulbja laboratoriju, skaidro izglītības nodaļas vadītāja Santa Dubure. Pakāpeniski tiek ieviesta arī jaunā metode, kad siekalu paraugi tiek iegūti, analīžu kociņu aptuveni pusminūti paturot mutē. Pēc paraugu noņemšanas tie visai klasei tiek apvienoti un nodoti laboratorijai, kas pārbauda tikai vienu no apvienotajiem pa-

raugiem. Ja tas negatīvs, tad visa klase saņem sertifikātus klātienē mācībām, bet pozitīva atzinuma gadījumā vajadzīga atkārtota katra skolēna testēšana.

Latvijā Covid-19 gadījumu skaits pieaug, bet ne tik būtiski, lai Ministru kabinets testu regularitāti pārskatītu. Kuldīgas novadā ziņas par skolām tiek apkopotas piektdienās. Līdz šīs nedēļas sākumam dažās skolās karantīna bija vairākām klasēm, kurās testa rezultāts bijis pozitīvs tikai vienam vai diviem bērniem.

Daina Tāfelberga

Vai bēgļi tiks vesti uz Skrundu?

Trešdien izskanēja informācija, ka Iekšlietu (IeM) ministrija kā vienu no variantiem bēgļu izmitināšanai izskata bijušo Skrundas arodvidusskolu. Tā slēgta 2015. gadā, un kopš tā laika ēkas stāv tukšas.

IeM pārstāvis Māris Zariņš Kurzemniekam skaidro, ka īpašums tiek vērtēts kā viens no pagaidu Aizturēto ārzemnieku izmitināšanas centra variantiem, īpašumu nomājot uz sešiem mēnešiem. Jautājums par vietu pirms izskatīšanas Ministru kabinetā tiks saskaņots starp attiecīgajām institūcijām. Tie ir slēgti centri, kuru apsardzi nodrošina Valsts robežsardze kā Daugavpilī vai Muceniekos.

Laikraksts jautāja, kas par

IeM ieceri zināms pašvaldības vadītājam Ingai Bērziņai, un viņa informēja, ka oficiāla sarakste par to nav bijusi. Pirms kāda laika viņa saņēmusi telefona zvanu no ministrijas valsts sekretāra Dmitrija Trofimova, vai Kuldīgas novads būtu gatavs uzņemt bēgļus agrākajā Skrundas arodskolā (telpas ir privātipašums). I.Bērziņa operatīvi aptaujājusi deputātus un saņēmusi noraidošas atbildes. Deputāte Nellija Kleinberga norādījusi, ka jau ap 2015./2016. gadu par līdzīgu jautājumu aptaujāti Skrundas iedzīvotāji, kuri paužusi viedokli, ka bēgļu izmitināšanu savā pilsētā nevēlētos. I.Bērziņa sniegusi D.Trofimovam noraidošu atbildi.

Alberts Dinters

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Vectēvs mazdēlam dod cigaretes

Sagatavojusi Valsts policijas (VP) Kurzemes reģiona pārvaldes vecākā speciāliste Madara Šeršņova.

Nedēļas laikā Kuldīgas iecirknī sākti 14 administratīvā pārkāpuma procesi, galvenokārt par atrašanās reibumā sabiedriskā vietā, kā arī par pusaudžu smēķēšanu.

Patruļa vienā no jauniešu pulcēšanās vietām pieķēra smēķējošu jauniešu. Konstatēts, ka viņš ir nepilngadīgs, savukārt cigarešu paciņu esot saņēmis no vectēva. Vectēvs atzīst, ka cigaretes iedevs, un saprotot, ka tā rīkoties nevar. Sākts pārkāpuma process

par bērna iesaistīšanu tabakas izstrādājumu lietošanā. Materiāli jau nodoti Kuldīgas novada domes administratīvās komisijas bērnu lietu apakškomisijai.

Reģistrēti septiņi satiksmes negadījumi. Divos notikumi sadursme ar meža dzīvniekiem, divos ir uzbraukts stāvošai automašīnai, viens vadītājs uzbraucis vārtu stabam, vēl notikusi divu auto sadursme un automašīnas apgāšanās. Divi mopēda un viens automašīnas vadītājs pieķerti reibumā.

Sākts kriminālprocess par izvairīšanos apgādāt savu bērnu – par uzturlīdzekļu nemaksāšanu.

Tēlnieces sapnis dzīvo

„Līvija gribēja, lai te ir vieta mākslai un māksliniekiem, un šis viņas mūža pēdējais sapnis ir piepildīts,” tā Kuldīgas Goda pilsones Līvijas Rezevskas izstāžu zāles 20. gadadienā sacīja tēlnieces mantojuma glabātāja Antoņina Valeiņa.

Kuldīgas tēlnieces Līvijas Rezevskas izstāžu zāles namamātei Antoņinai Valeiņai (vidū) viesi pateicas par ilggadējo un nesavtīgo darbu, piepildot mākslinieces sapni.

Pašai māksliniecei šogad būtu 95, un pavasarī tas Kuldīgā jau nosvinēts ar īpašu kultūras programmu. Bet pagalma ēka Mucenieku ielā blakus viņas mājai divos gadu desmitos no grausta pārvērsta par skaistu kultūras telpu. Izstāžu zāles pirmajā stāvā var iepazīt tēlnieces veikumu un nu arī videomateriālus par L.Rezevsku, ko veidojusi mākslas zinātniece Maija Rudovska, videoentuziaste Dzintra Freimane un citi, bet otrais stāvs šajos gados bijis atvēlēts visdažādāko žanru mākslinieku darbiem: gleznām, keramikai, rokdarbiem u.c.

Jubilejas pasākumā A.Valeiņa atgādināja nebūt ne vieglo ceļu līdz šodienai: „Es Līviju iepazīnu 1982. gadā, bet Kuldīgai skulptūrdārzu viņa jau bija iesākusi veidot. Sētas māja tad bija grausts, apkārtnē – drausmīga. Līvijai bija 45 latu pensija, un sapnis par izstāžu zāli likās nereāls.” Atmodas gados nācies sastapties ar domes deputātu

nevēlēšanos ēkas atjaunošanu uzņemties. Tā nu pirmais stāvs atjaunots par pašu sameklēto naudu – tēlnieces ģimnāzijas laika draudzenes ziedojumu un A.Valeiņas privāto mantojumu: „2001. gada 8. septembrī Līvija vēl bija dzīva, atklāšanā ieradās daudz cilvēku, un mākslinieces Danutes Sīles mazais puisītis Jānis veda viņus te iekšā.”

Pašvaldības kultūras nodaļas vadītāja Dace Reinkopa ieteikusi šo vietu iedzīvināt ar maināmām izstādēm. Arī ar juristes Guntas Laizānes palīdzību izveidota kultūras biedrība *Līvija*, kas varēja sākt realizēt projektus. 2011. gadā tā atklāta izstāžu telpa otrajā stāvā, bet pie ielas nama pielikta plāksne, ka šīs ir tēlnieces dzimtas mājas. Starp citu, bērniībā tajās dzīvojis arī viņas onkulis Andžs Pauls, Kuldīgas pirmais mērs. A.Valeiņa tur izveidojusi apartamentus, kuros var apmesties arī mākslinieki, kuri iekārto izstādes.

Pēdējais lielais uzdevums

izstāžu zālē bijis ar Eiropas atbalstu ierīkot apkuri un nomainīt jumtu. Kaut gan piedzīvotas grūtības un daļēja vilšanās darbu izpildē, ar *Kuldīgas siltumtīklu* atbalstu viss tiks novests līdz galam, cer saimniece un paldies par darbu uzraudzību saka arhitektam Aldim Orniņam un būvīnženierim Vitālijam Svenčam.

„20 gadus algota darbinieka te nav bijis. Kā esmu pratusi, tā esmu darījusi, un mana sirdsapziņa ir tīra,” sacīja A.Valeiņa, kura sarīkojusi neskaitāmas izstādes un sirsnīgus pasākumus. Arī šajā reizē bija sarūpēts gan Liepājas teātra aktiera Edgara Pujāta koncerts pagalmā, gan karsti dzērieni un uzkodas mazliet nosalušajiem viesiem. Bet izstāžu zālē varēja aplūkot skaistus stikla darinājumus (autores: Marta Romanovska un Renāte Zeimule). „Dzīvosim tā, lai pēc mums kaut kas paliktu tāpat kā pēc Līvijas Rezevskas!” kuldīdzniekiem novēlēja šīs vietas saimniece.

Dinas Poriņas teksts un foto

Jūrkalnē traģiska avārija

Valsts policija (VP) informē, ka 21. septembrī ap 11.30 saņemta ziņa: Ventspils novada Jūrkalnes pagasta pludmalē atrodas avarējuši automašīna un tās 1988. gadā dzimušais vadītājs, kurš gājis bojā.

Policija informāciju saņēma no Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta un konstatēja, ka automašīna, visticamāk, nobrau-

kusi no stāvkrasta, bet vadītājs atradās pie krasta ūdenī. Ventspils iecirknī sāks kriminālprocesu.

Arī Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests saņēma ziņu par šo negadījumu. Glābēji konstatēja, ka ūdenī netālu no krasta atrodas cilvēks, izcēla viņu un nodeva mediķiem, kas konstatēja nāvi. Krastā atradās vieglā automašīna, cilvēku tajā nebija, šķid-

rumu noplūde netika konstatēta.

VP aicina aculieciniekus, kuri no 20. septembra līdz 21. septembra 11.20 saistībā ar šo notikumu Jūrkalnē ir kaut ko redzējuši, zvanīt darbdienās no 8.00 līdz 16.30 pa tālr. 63604750 vai 110 jebkurā laikā. Var rakstīt e-pastā: vesma.leitarte@kurzeme.vp.gov.lv. Anonimitāte garantēta.

Alberts Dinters

Turpina iepazīt un vērtēt

Pagājušajā gadā kovida dēļ konkursu *Kuldīgas novada uzņēmēju un amatnieku gada balva 2020* nevarēja pabeigt, tāpēc tas turpinās, un žūrija dodas iepazīt ieteiktos dalībniekus. Gada nogalē, ja situācija ļaus, laureāti tiks godināti svinīgā pasākumā.

Pieprasījums mudina paplašināties

Lauksaimnieks 2020

Truškopis Aigars Druvaskalns saka: „Par nomināciju konkursam jutos pārsteigts, jo līdz oficiālam lauksaimnieku statusam ir patālu, bet esam ceļā, lai par tādiem kļūtu.”

Vārmes pagasta zemnieku saimniecība *Druvaskalni* audzē trušus. Aigars Druvaskalns to dara nepilnus četrus gadus, bet jaunajās telpās, kas tapušas ar Eiropas finansējumu, īpašnieki darbojas no pagājušā gada oktobra.

Druvaskalnos audzē pārsvarā trīs tīršķirnes, kas gaļai ir labākās. Pašlaik ir ap 60 trušu, bet plānots skaitu palielināt līdz 300 – tas nodrošinātu regulāru gaļas piegādi klientiem. Truši tiek audzēti sešus septiņus mēnešus, sasniedzot 1,7–2 kg svaru. Dzīvnieki tiek baroti ar bioloģisko pārtiku, sienu un pašu ražotām granulām.

Saimnieks stāsta, ka līdz idejai nonācis pavisam nejauši. 2009. gadā saņēmis mantojumā zemi un sācis domāt, ko darīt. Sākotnējā doma bijusi audzēt aitas, tad sācis interesēties par slieku audzēšanu, bet nejauši uzgājis rakstu par trušiem. Pie tā arī palicis un nu darbojas, lai attīstītos. A.Druvaskalns ieguvis Eiropas atbalstu granulu līnijas un kautuves izveidei, ir domāts ierīkot arī konservu ražošanas līniju. Pašlaik te darbojas tikai ģimene – saimnieks ar sievu, bet, dzīvnieku skaitam palielinoties, viņi gribētu pieņemt darbiniekus, jo tas ikdienu atvieglotu.

Rotaļu istabai iedvesmo pašas bērni

Pakalpojums 2020

Rotaļu istabas *Limonāde* īpašniece Lelde Grāvere saka: „Tā izveidota, skatoties ar mammas acīm, kas bērniem patīk, kā arī pēc idejām, kas aizgūtas no citām rotaļu istabām.”

Limonāde Kuldīgā, Kaļķu ielā, ir rotaļu istaba, kur radīt svētkus pašiem mīļākajiem un mazākajiem ģimenes locekļiem – bērniem.

2019. gadā iekārtotajā telpā ir bumbiņu baseins, kāpelējamā atrakcija un slīdkalniņš. Padomāts arī par vismazākajiem, izveidojot bumbu baseinu zīdaiņiem. Rotaļu zonā izvietotas tematiskas mājiņas, kurās bērniem spēlēties veikalos, kafējnīcās. Ir fotostūrītis, ko var noformēt pēc apmeklētāju vēlmēm, ēdamzonā galdiņi, kur nolikt svētku kūku. Visas mantiņas un aksesuāri ir no dabīgiem materiāliem, tā speciāli izveidoti no plastmasas mantām, kas ātri nolietojas un plīst.

Īpašniece Lelde Grāvere saka: „Pandēmija uznāca tieši tad, kad uzņēmums bija labi iekustējies, bet nācās to ierobežot, kā arī atlikt plānus paplašināties. Beidzot pēc lielajiem ierobežojumiem cilvēku kustība ir atsākusies. Tā kā platība ir neliela, apmeklētāju nevar būt daudz – viena vai divas mājsaimniecības. Ceru, ka drīz varēsim strādāt biežāk un plašāk.”

Ir paredzēts izbūvēt blakus telpu. Tā būšot ne tikai spēļu istaba, bet arī plašāka vieta, kur vecāki var pasēdēt, vai tāda, kur rīkot seminārus, lekcijas, kamēr bērni spēlējas blakus telpā. Varētu attīstīt ideju par *Bēbīšu skolu*.

Saimnieko vairākās paaudzēs

Ģimene uzņēmējdarbībā 2020

Zemnieku saimniecība *Ezergaļi* Vārmē darbojas jau ceturtajā paaudzē. Iveta un Dzintars Erdmaņi nodarbojas ar graudkopību un sēklas audzēšanu, palīdz meitas Signe un Marta ar savām ģimenēm.

Sākot darbu 90. gadu sākumā, pārņēma Ivetas vecmāmiņas saimniecība. Sākotnēji nodarbojušies arī ar lopkopību, audzējuši puķu stādus, bet, laikam ejot un saimniecībai kļūstot arvien lielākai, pieņemts lēmums palikt tikai pie graudkopības. Tagad *Ezergaļi* apkopj ap 1000 hektāru, šeit strādā astoņi darbinieki. Visvairāk te audzē ziemas kviešus, arī rapsi, vasaras kviešus, nedaudz – auzas, kaņepes u.c. augus. Lielākā daļa graudu

tiek eksportēti. Gadu gaitā ar Eiropas atbalstu nauda ieguldīta tehnikas iegādē, kaltes izveidē, meliorācijā un citos projektos. Katru gadu tiek atjaunots tehnikas parks, kas ir viens no galvenajiem darba instrumentiem šajā biznesā.

Saimnieki lepojas ar trim mazdēliem, un Dzintars saka: „Būs, kas nākotnē kombainē.” Bet Iveta uzsver, ka liels ieguldījums ir tas, ka ģimene darbojas kopā. Meita Signe palīdz ar datorprogrammām, kurās jāreģistrē ikdienas darbi: sēšana, kulšana, miglošana u.tml. Paši arī ies darba aizsardzībasursos, lai nebūtu jāalgo cits speciālists. Katru gadu jāseko līdzi birokrātiskajām izmaiņām un jāpielāgojas laika apstākļiem.

Ezergaļu plānos ir restaurēt kalti un, iespējams, izbūvēt vēl vienu. Tas darbu ļoti atvieglotu, jo kulšanas laikā tā ir ļoti noslogota, stāsta Iveta un Dzintars Erdmaņi.

Laumas Migovičas teksts un foto

NOVADI ZAĻO

BŪS JĀIET ļoti maziem solīšiem

Lai gan pašvaldības ir vienas no atslēgas spēlētājiem aprites ekonomikas ieviešanā un to loma izcelta arī Latvijas rīcības plānā pārejai uz aprites ekonomiku, Cēsu novada domes priekšsēdētāja vietnieks ATIS EGLIŅŠ- EGLĪTIS atzīst, ka pašvaldības centienus ievērot bezatkrītumu saimniekošanas principus un vēlmi veicināt aprites ekonomikas ieviešanu tās teritorijā nereti bremsē tieši zināšanu un izpratnes trūkums, tāpēc, viņaprāt, tieši šim jautājumam būtu jāvelta lielāka uzmanība.

– Cik vienkārši ir sākt pašvaldībā domāt par aprites ekonomikas principu ieviešanu un kas tam ir nepieciešams?

– Nav vienkārši, var pat teikt, ka tas ir sarežģīti. Man šķiet, ka aprites ekonomikas ieviešana Latvijā noteikti notiek daudz lēnāk, nekā tas varētu notikt, un galvenais bremsējošais faktors ir nepietiekamās cilvēku zināšanas un izpratne. Tieši pašvaldības darbinieku, kolektīvu un to vadītāju izpratne, zināšanas, vēlme un arī motivācija ir tās atslēgas, kas var paātrināt ceļu uz aprites ekonomikas ieviešanu.

Pašvaldībās fundamentāli trūkst zināšanu gan par aprites ekonomikas principiem, gan praktiskiem soļiem, kā tos īstenot. Tāpēc situācijās, kad jāriko kārtējais iepirkums, ir svarīgi, vai iepirkumu speciālistu komanda zina, kas

jāraksta specifikācijā, ja vēlamies, piemēram, skolai nopirkt mēbeles, kas atbilstu aprites ekonomikas principiem.

Vēl ir problēma, ka pastāv finansēšanas nosacījumi, kas jāievēro. Ir Eiropas Savienības līdzfinansēti projekti, kuros nav paredzēts pirkt, piemēram, lietotas lietas, ir prasība iegādāties tikai jaunu aprīkojumu, kā arī nav paredzēts apsvērt citas alternatīvas.

– Vai tas nozīmē, ka jāmeklē radoši risinājumi, lai cilvēkus pašvaldībā pārliecinātu, ka ir vērts padomāt par šo apriti?

– Noteikti. Piemēram, pirms kovida mums bija ideju konkurss par šo tēmu ar mazām balviņām darbiniekiem, kas piedāvāja konkrētu risinājumu, kā kaut ko mainīt. Laba lieta, kas strādā, ir vēstnešu konkrēti piemēri, kas konkrētā iestādē pārējiem parāda, kā praktiski kaut ko mainīt, un ļauj pārliecināties, ko tas dod. Praktisks piemērs ir ļoti iedarbīgs. Noteikti arī sadarbībai ir milzu nozīme, lai cilvēki būtu gatavi strādāt kopā labākam rezultātam. Tomēr daudzi joprojām uzskata, ka apritīgums un šis te bezatkrītumu dzīvesveids joprojām ir tikai tāda divaiņu hipsteru lieta, ka tas neatbilst uz mums visiem. Joprojām tikai retais spēj ieraudzīt nopietnību šajā stāstā un iespēju ilgtermiņā ietaupīt naudu, kļūt labklājīgākam. Kad es vienā pašvaldības izpilddirektoru sanāksmē Baltinavā stāstīju par Cēsu bezatkrītumu

iniciatīvām, sapratu, ka vairums auditorijā pat īsti neizprot, par ko es runāju. Pašvaldībās nereti ir pieņēmums, ka tad, ja mēs kaut ko milzīgu neieguldām, neierīkojam lielu komposta savākšanas laukumu par miljoniem, nav vērts nemaz sākt, jo tas nestrādās. Nē! Tieši mazas lietas, mazi solīši būs tie, kā iet šajā virzienā. Bieži vien nav jāiegulda miljoni, varbūt vispār nevajag papildu naudu, bet ir jāsniedz atbalsts šādai rīcībai, jāpalīdz ar zināšanām un izpratni, un ar personīgo piemēru, protams. Pamudināt dzert ūdeni no krāna noteikti palīdzēs no mājām atnesta ūdens krūka. Bet tai pašā laikā vadībai nenogurstoši ir jāatgādina, ka mēs ejam uz bezatkrītumu saimniekošanu, ka šis ir viens no mūsu mērķiem, uz kuru virzāmies. Ir jau tā, ka ikdienā nemaz neaizdomājamies par šīm lietām, tāpēc tieši zināšanas un izpratne ir svarīgas.

– Kādi ir pozitīvie piemēri jūsu pašvaldībā, šie mazie soļi, ko esat spēruši?

– Mēs vairs nepērkam pienu mazos iepakojumos, ne arī mazos cukura iepakojumus, nepērkam ūdeni plastmasas iepakojumā, bet lietojam krāna ūdeni, kad tas nepieciešams dažādās sanāksmēs un pasākumos. Biroja papīru pērkam daudz mazāk, jo esam attīstījuši elektronisko dokumentu vadības sistēmu, mums ir pašiem savs e-pakalpojumu portāls. Protams, šajās aktivitātēs vēl jāiesaista nu-

“Iespējams, ka pašvaldībās drīz būs jāalgo vides eksperts, kurš gan politiķiem, gan izpilddirekcijai atgādinās par vides saglabāšanas aspektiem, lai tās neapstātos pie stratēģijām un manifestiem, bet uzsāktu praktisku rīcību un ikdienā atcerētos par šo nozīmīgo aspektu,” pieļauj Cēsu novada domes priekšsēdētāja vietnieks Atis Egliņš-Eglītis.

pat klāt nākušās pašvaldības, bet kaut kādus soļus cenšamies spert.

Skaids, ka nevaram krist galējībās, jo ir gadījumi, kad dokumentu tiešām vajag izprintēt, pilnīgi no papīra atteikties nevajag, bet, kad parādām piemēru, kā tas viss darbojas, cilvēki šos rīkus sāk izmantot savām ērtībām arī ikdienā.

– Kā veidojas Cēsu pašvaldības sadarbība ar vietējiem uzņēmējiem šajā jomā?

– Es domāju, ka ir ļoti svarīgi, ka pašvaldība ir nākusi klajā ar to, ka apritīgums un bezatkrītumu saimniekošana ir tās mērķis. Tad arī uzņēmēji no savas puses nāk ar piedāvājumiem, tie paši “Draugiem grupas” dāvinātie ūdens krāni publiskajā vidē, kas, starp citu, ir ļoti populāri. Vai ēdināšanas uzņēmumi, kas jau sen pirms plastmasas aizlieguma sāka izmantot papīra salmiņus dzērienos. Uzņēmēji nenoliedzami ir būtisks partneris, ja runājam par kāda jautājuma iedzīvināšanu vietējā kopienā. Tāpēc mums ir bijuši gan hakatoni, kur palīdzam ieraudzīt iespējamus risinājumus dažādām problēmām, semināri, kuros mēģinām mācīt, kā uzsākt atkrītumu šķīrošanu vai spert vēl kādu konkrētu soli uz bezatkrītumu saimniekošanu.

Tāpat man šķiet, ka tieši nevalstiskajām organizācijām, kas veicina aprites ekonomikas principu ieviešanu sabiedrībā, būtu jānodrošina atbalsts no valsts, jo tieši šī sektora veikums ir ļoti nozīmīgs. Daudz ko viņi var paveikt efektīvāk nekā publiskais sektors. Arī šis secinājums nāk no mūsu iepriekšējās pieredzes.

– Vai varat pavērtēt Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas nodrošināto atbalstu?

– Kopumā pēdējos gados ministrijas un pašvaldību sadarbība noteikti kļuvusi atvērtāka, bet arī šeit lielā mērā daudz kas

ir atkarīgs no tā, kā tiek uztverti tie eksperti, kas runā par apritīgumu un apstiprinātā rīcības plāna ieviešanu. Ja uz šo jautājumu neskatās tikai ķeksīša pēc, tad viss kārtībā, jo ir arī tā, ka nupat gribējam mainīt savus atkrītumu apsaimniekošanas saistošos noteikumus pašvaldībā, tos veidojot modernus un laika garam atbilstošus, iestrādājot arī apritīguma principus, kas noteiktu, ka visiem pasākumu organizatoriem, kuri plāno aktivitātes vismaz 500 un vairāk cilvēkiem, būtu jāparedz trauku depozieta sistēma, kad lieto traukus pēc šāda principa, nevis vienreizlietojamus. Bet izrādījās, ka to nevaram izdarīt, jo šajos noteikumos jārunā tikai par atkrītumiem, tie nevar skart pasākumu rīkošanu, par to ir citi noteikumi. Un te veidojas aplamība, jo mums šķiet, ka tieši šādi tas paveicams.

Tāpat normatīvi par kompostēšanas vietām ir ļoti stingri, tāpēc daudzviet šim jautājumam nemaz neķeras klāt, bet, ja ministrija vēlētos to virzīt un aktivizēt pašvaldības, tā varētu palīdzēt ar prasību pārskatīšanu un atbalstu.

Nupat sarunu festivālā “Lampa” uzsvēru, ka tomēr ignorējam mūsu sabiedrības situāciju. Mēs tikko esam sākuši kaut ko atļauties, tāpēc nevar prasīt, lai īsā laikā cilvēki atteiktos no šīm lietām, ko beidzot atļāvušies – savas personīgās automašīnas, ceļošanas. Tas nestrādā, tāpēc, sperot nākamso soļus aprites ekonomikas ieviešanā, jāreķinās arī ar šo situāciju.

1000 tukšas 0,33 l alumīnija skārda bundžas sver 44 kg.

Ar 1 kg alumīnija pietiek 70 jaunām dzēriena bundžām vai 100 m folija papīra.

No 43 pārstrādātām alumīnija skārda bundžām var izgatavot jaunu pannu.

Materiāli tapuši ar Latvijas vides aizsardzības fonda atbalstu. Par publikāciju saturu atbild SIA “Kurzemes Vārds” un reģionālās izdevniecības.

NOVADI ZAĻO

Uzņēmēji, domājot par savu attīstību, nereti paši pievēršas aprites ekonomikas principiem gan finansiālu apsvērumu dēļ, gan sekojot tirgus tendencēm. Ražotāji pārdomā, lai produkcijas iepakojums būtu pārstrādājams, lai tas būtu ilgtspējīgs un pievilcīgs klientam, un atbilstu preču daudzveidībai. Savā pieredzē ar mums dalījās divu uzņēmumu pārstāvji.

Izmanto dažādus iepakojuma veidus

Akciju sabiedrība "Tukuma piens", viena no lielākajām piena produktu ražotājām Latvijā, un jogurta ražotājām Baltijā, var palepoties, ka tās produkti ir novērtēti dažādās izstādēs, skatēs un konkursos. "Tukuma piens" saņēmis apbalvojumus arī par iepakojumu – novērtēts gan iepakojuma vizuālais noformējums, gan sastāvs un iespēja to otrreiz pārstrādāt. Uzņēmuma mārketinga nodaļas vadītājs Armands Artihovičs pastāsta, ka saražotajai produkcijai izmanto vairāk nekā 20 dažādus iepakojuma veidus, ņemot vērā prasības, kādas konkrētam produktam ir izvirzītas. "Iepakojumam jābūt tādā, lai tas nodrošinātu produkta kvalitāti, būtu ērts pircējam, kas to iegādāsies, un ērts pārdevējam, kas to uzglabās. Mums ir jānodrošina, lai produkta kvalitāte realizācijas termiņa laikā, kas nereti ir līdz pat 30 dienām, saglabātos nemainīga. Turklāt jāatceras, ka, lai kā mēs gribētu redzēt vienkāršā papīrā iepakotu produktu, mūsu produkcija satur noteiktu mitruma daudzumu, līdz ar to arī iepakojumam jābūt atbilstošam," viņš paskaidro.

Lielāko daļu iepakojuma, ko uzņēmums izmanto, varot gan sadalīt, gan sašķirot. "Izņēmums ir tā sauktie saliktie iepakojumi, piemēram, PET un polipropilēns, kas ir blīvi salīmēti kopā un nav atdalāmi. Tādu izmantojam tikai atsevišķiem produktu veidiem, kam jānodrošina īpaši tīra un ar skābekli bagātināta vide. Tomēr, neraugoties uz lielo vēlmi, lai produkti būtu ar iespējami garāku realizācijas termiņu, arvien vairāk tiek diskutēts par to, ka nākotnē šādus saliktos materiālus vajadzētu pēc iespējas ātrāk izskaust no iepakojumu klāsta. Domāju, agrāk vai vēlāk tas arī notiks," skaidro A. Artihovičs.

Jo mazāk CO² izmešu, jo labāk

Par to, cik pašlaik videi draudzīgs ir ierastais krējuma trauciņš vai piena paka, viņš saka: "Kā iedzīvotājs, kurš pats lieto piena produktus un arī šķiro atkritumus, varu teikt, ka ir ļoti grūti orientēties sarežģītajā plastmasas klāstā un tās apzīmējumos, lai saprastu, ko var vai nevar mest šķīroto atkritumu konteinerā. Tāpēc nereti mēs dzirdam, ka, piemēram, krējuma trauciņus nepārstrādā, tāpēc tos šķīroto atkritumu konteinerā mest nevar. Bet kāpēc?! Noņemiet folija vāciņu – tas ir metāls, kas tiek pārstrādāts, savukārt trauciņus izskalojiet un iemetiet pie plastmasas atkritumiem, un tālāk jau atkritumu apsaimniekotājs tos sašķiros pa veidiem. Nereti ir dzirdēts, ka piena pakas nevar pārstrādāt, bet tā nav taisnība – tās ir izgatavotas no kartona, kas iekšpusē izklāts ar plānu plēves kārtiņu, lai piens nesūktos cauri kartonam. Pārstrādes procesā iekārtas vieglā veidā šo plastmasas kārtu atdala! Jautājums ir, vai atkritumu apsaimniekotāji Latvijā spēj šos iepakojumus pārstrādāt."

A. Artihovičs atzīst, ka, runājot par iepakojumu, šobrīd jau vairāk jāsaucas par CO² izmešiem, kas nonāk atmosfērā, šo iepakojumu saražojot, tāpēc nākotnē būs jāatrod tāds iepakojuma materiāls, kura ražošanā izmešu būs vismazāk, tātad – kuru varēs ērti un ātri izgatavot un tikpat viegli pārstrādāt. "Pieļauju, ka kartons šajā ziņā noteikti būs pirmajā vietā, un tikai tad sekos plastmasa. Mēs jau tagad sakām, ka "Baltais eko jogurts" vai "Eko krējums" ir ekoloģiskāki par citiem produktiem, jo arī iepakojums, kurā tie ir fasēti, ražots ar mazākiem CO² izmešiem, turklāt tas ir vieglāk sašķirotams, jo viss ir sadalāms – kartons, plastmasas trauciņš un vāciņš pie metāla," saka "Tukuma piena" pārstāvis, piebilstot, ka uzņēmumā, tāpat kā citviet, šķiro atkritumus. Ražotnēs kartons tiek atšķīrots pilnībā, arī koks, tāpat plastmasas spaiņi no izejvielām un citi pārstrādājami atkritumi, tāpēc rūpes par vidi nav tikai vārdi, bet reāla rīcība.

Izvēli nosaka klienta vēlmes

Tikmēr uzņēmuma "Cosmetic lab" pārstāvis Toms Didriksons pastāsta, ka ap 95% Rīgā un Kuldīgā ražotās kosmētikas tiek eksportēta. Un lielākoties tai izmanto eko iepakojumu, kas ir atbilstošs gan klientu vēlmēm,

IEPAKOJUMS JĀIZVĒRTĒ AIZVIEN RŪPĪGĀK

Uzņēmēji norāda, ka iepakojuma izvēli nereti nosaka gan pats produkts, gan arī patērētāju pieprasījums. Videi draudzīgs gan nevar būt tikai vārdos, tas jāapliecina ar darbiem, proti, iegūstot atbilstības sertifikātu saviem ražojumiem.

gan zīmola vajadzībām. "Viss ir atkarīgs no tā, kas klientam ir svarīgs. Vienam ir svarīgi, lai produkcija būtu iepakota pārstrādājamos vai daudzkārt izmantojamos materiālos, citiem šādu prasību nav. Taču jūtams, ka kopumā interese par videi draudzīgu iepakojumu pieaug. Tā kā mūsu lielākais klients Eiropā pasūta preces eko iepakojumā, varu teikt, ka tas ir 50% no visiem mūsu pasūtījumiem. Un katru ceturksni redzam, ka tas kļūst aizvien populārāks. Iespējams, jau pēc gada vai diviem būs pilnībā pārgājuši tikai uz šādu iepakojuma veidu, jo visā pasaulē ražotāji lēnām uz to pāriet. Politika, likumi pieprasa, lai mazinātos vides piesārņojums. Arī sabiedrība vairāk par to sāk aizdomāties. Bet, protams, tas ir arī bizness, jo patērētājiem šobrīd ļoti patīk eko produkti. Viss zaļais ir populārs," viņš skaidro uzņēmuma attieksmi pret videi draudzīgu iepakojumu.

Vaicāts, kas, viņaprāt, šajā ziņā uzņēmējiem ir noteicošais faktors – vēlme saudzēt dabu vai vēlme pelnīt, "Cosmetic lab" pārstāvis spriež, ka abi ir svarīgi. "Par mūsu uzņēmumu un arī

daudziem mūsu klientiem varu teikt, ka domājam ilgtspējīgi. Protams, ražojam to, ko pieprasa pircējs, tāpēc, ja viņš vēlas plastmasas iepakojumu, mēs to nodrošināsim. Diemžēl šobrīd situācija vēl nav viennozīmīga – reizēm ir jāizvēlas, vai nu vadām veiksmīgu uzņēmumu, vai iestājamies par zemeslodes nākotni. Diemžēl ne vienmēr var dabūt abus, bet domāju, ka tas ir tikai laika jautājums, līdz pāriesim uz videi draudzīgu iepakojumu pilnībā, jo citādi nevarēs," pauž T. Didriksons.

Sertifikācijas ceļš ir garš

Vaicāts, kādi ir ilgtspējīgie materiāli, ko izmanto "Cosmetic lab", T. Didriksons skaidro, ka visbiežāk parfimērijas iepakojumam tiek izmantots papīrs, bet daudz kas ir atkarīgs no produkta: "Daudz ko no saražotā mēs nevaram ielikt papīrā, tāpēc izmantojam arī citus materiālus, piemēram, alumīniju vai stiklu." Pats uzņēmums iepakojumu neražo, bet iepērk. "Nav grūti atrast ražotājus, kas piedāvā eko iepakojumu, jo, augot pieprasījumam, aug arī piedāvājums.

Priecājos, ka visu, kas mums ir nepieciešams, varam sagādāt tepat, Latvijā. Cenas ir atkarīgas no apjoma, un šāds iepakojums ir dārgāks nekā tāds pats bez īpašām prasībām," skaidro T. Didriksons. Tāpat jāpiestrādā, lai tiktu pie sertifikāta, kas apliecina, ka izmantotais iepakojums ir ekoloģisks. "Šajā ziņā nozīme ir pat tam, ar kādu krāsu uz iepakojuma tiek drukāti uzraksti. Mūsu gadījumā dokumentācijas sagatavošana, pamatprincipu un prasību saskaņošana ilga pusgada, un tas bija sarežģīts process. Lai iegūtu sertifikātu, mums vajadzēja ražot konkrētu iepakojumu, bija jābūt dokumentācijai par to, kā iegūtas visas izejvielas utt. Iespējams, daudzi pat gribētu domāt zaļi, bet, lai "pareizi" domātu zaļi, ir jāpieliek milzīgas pūles... Tāpēc saprotu tos, kas pagaidām noliek šīs ieceres malā vai arī pārskata sākotnējos mērķus. Arī mēs sākumā gribējām iegūt "Natruē" sertifikātu, bet beigās tikām pie kosmētikas ražotāju eko marķējuma "COSMOS". Tas ir atzīts visā pasaulē un no šāda veida sertifikātiem skaitās visprestīžākais. Tāpēc arī to ir visgrūtāk dabūt. Ļoti strikti tiek skatītas visas sadaļas – gan iepakojums, gan izejvielas. Mums bija jāveic audits, nosakot, kādas būs uzraksta krāsas, kā iegūti materiāli, no kādas cirmsas ir koki, kas izmantoti iepakojuma radīšanā... Sertifikācijas komisija izvērtē arī ražošanas procesu, piemēram, ja iepriekš tajā pašā vietā ir ražoti citu veidu produkti, viss ir jānotīra... Turklāt šai sertifikācijai ir vairākas pakāpes. Sākumā to iegūst uzņēmums un tikai tad konkrēts zīmols un konkrēta tā produkcija. Ja vēlāk ir vēlme produktam kaut ko pievienot, tad sertifikācija jāveic atkārtoti. Tad gan process ir nedaudz vienkāršāks, bet tāpat gana sarežģīts... Protams, vieglāk ir uzlikt klientus maldinošu un nekāda sertifikācijai neatbilstošu uzrakstu, piemēram, "Vegan", bet šāda pieeja nav ilgtspējīga. Šodienas un arī nākotnes pieprasījumu aizvien vairāk nosaka gudri pircēji. Ar to jārēķinās ikvienam ražotājam," uzsver "Cosmetic lab" pārstāvis.

Materiāli tapuši ar Latvijas vides aizsardzības fonda atbalstu. Par publikāciju saturu atbild SIA "Kurzemes Vārds" un reģionālās izdevniecības.

Justīne Neilande ar topošo vīru, portugāli Pedro šovasar Latvijā.

No Kuldīgas uz Portugāli – sekojot mīlestībai

JUSTĪNE NEILANDE bērnības un jaunības lielāko daļu pavadījusi, ciemojoties un dzīvojot Kuldīgā pie omes un opapa. Kaut arī viņa otro gadu dzīvo pie savas liktenīgās mīlestības Portugālē, Brāgā, viņu joprojām Kuldīgā pārņem siltas jūtas, jo te palikuši draugi, ģimenes locekļi un ārkārtīgi mīlas atmiņas. Justīne atceras omes teikumu, ko dzirdējusi ne reizi vien: „Dzīve visu saliks pa plauktiņiem.” Un tā pašlaik dzīve Justīni ielikusi plauktiņā *Portugāle*, un par to viņa ir ļoti priecīga.

„Manas izjūtas, braucot uz Kuldīgu, katru gadu kļūst arvien spēcīgākas. Kaut arī pilsēta ļoti mainās, man tās ir mājas, kaut gan daudzus gadus esmu dzīvojusi citās pilsētās. Uz Kuldīgu braucu kā uz mājām,” atzīst jaunā sieviete. Justīnei prieks skatīties, kā pilsēta attīstās, jo viņa atceras, kā bija iepriekš, un salīdzina. Katra iela, pa kuru viņa tagad iet, ir pilna atmiņām – tām Justīne ļaujas un atceras piedzīvojumus.

PIE OMES UN OPAPA

„Kopš sevi atceros, katru vasaru esmu pavadījusi Kuldīgā pie vecāsmammās Veltas Pūpolas un opapa Ilmāra Laša. Kā jau laukos, tai laikā bija viss, kā pienākas, – darbs dārzā,” atceras Justīne. Omei bijis ļoti daudz puķu un milzīgs dārzs, tāpēc ravēšana un stādīšana bijusi viena no populārākajām nodarbēm. Sākotnēji Justīne pie vecvecākiem braukusi ciemos, tomēr 2. klasē atnākusi uz Kuldīgu pavisam. Nodzīvojusi piecus gadus, kad aizgājusi atpakaļ uz Ikšķili.

„Es to laiku spilgti atceros. Mācījies Kuldīgas 2. vidusskolā, bet mūzikas skolā – spēlēt akordeonu. Mēģināju nodarboties ar visu iespējamo, ko Kuldīga tai laikā piedāvāja: vieglatlētiķi, peldēšanu, kori un deģošanu. No septiņām nedēļas dienām aizņemas bija visas.” Vienīgā samērā brīvā diena bijusi svētdiena, tomēr tā tāpat aizvadīta mājās un dārza darbos.

Dzīvot ar omi un opi licijs jauki. Omei patīcis rušināties dārzā, un daudzi Veltu pazinusi kā puķu tanti. Opaps savā laikā strādājis mežā uz traktoriem. „Dzīve mums bija laba. Ar opi bija mīlas un tuvas attiecības. Ar omi, protams, arī, bet viņa brīžiem bija pārāk strikta un vārdu *nē* uzskatīja par nepieņemamu. Tāpēc, lai arī ko viņa būtu iztēlojusi vai izplānojusi, tas vienmēr notika!” Justīne gremdējas atmiņās par vecvecākiem, kuri abi nu jau taisaulē. Tomēr, atskatoties uz to, ko ome likusi darīt, tagad Justīne to ļoti novērtē un ir vecvecākiem pateicīga, ka viņai dota iespēja izmēģināt dažāda spektra nodarbes.

DARĪJA PA KLUSO

Visspilgtākās atmiņas ir vasaras dienas, kad kopā ar draugiem gājuši uz vienu Ventas peldvietu

un pa straumi laidušies uz otru. Tad skrējuši atpakaļ, laidušies atkal, un tā uz riņķi visu dienu.

„Mums ar draudzenēm ļoti patika peldēties, kad ūdens bija ārkārtīgi auksts, un neviens pieaugušais to noteikti nebūtu ļāvis, tāpēc to darījām pa kluso. Tagad apjēdzu, ka tas nebija prātīgākais, ko varējām darīt, bet tai laikā šķita aizraujoši.”

Kā vēl vienu no bērnības atmiņām Justīne min to, ka agrāk aiz Kuldīgas 2. vidusskolas bijusi sakrāmēta malka. „Atceros, ka mēs ar draudzeni, kuru arī, starp citu, sauc Justīne, tai lielajā čupā izveidojām sev štābiņu. Vidū diezgan daudz pagāļu izņēmām arī – tā, lai paliek jumtiņš, bet sanāk kā tāda neliela aliņa. Aiznesām uz turieni arī pledus, uz kuriem sēdēt, lai mīkstāk, un pavadījām tur diezgan daudz laika. Mums nebija štābiņš kokā – mums bija štābiņš malkas čupas vidū,” smejas Justīne.

LIKTEŅĪGA TIKŠANĀS

Stāsts par to, kā Justīne nonāca Portugālē, sākās 2011. gadā, kad pirmo reizi tur aizbraukusi apmaiņas programmā. Tur, protams, iepazīsies ar jauniem cilvēkiem, un laiks aizvadīts fantastiskās emocijās. Atbraucot uz mājām, nav pametusi sajūta, ka Portugālē palicis kaut kas nepabeigts. Tāpēc Justīne tur atgriezies atvaļinājumos un brīvdienās.

Tā bārā iepazīsies ar vīrieti vārdā Pedro. Sākuši draudzēties. Draudzība ilgusi gadus astoņus, bieži sarakstoties, sazvanoties un tīkoties. Ar laiku sapratuši, ka nevēlas būt vairs tikai draugi. Sākotnēji tās bijušas attāluma attiecības, bet tādas uzturēt un abiem būt apmierinātiem esot ļoti grūti. Tāpēc Pedro piedāvājis pārcelties pie viņa uz Brāgu. Tā

Justīne, neko daudz nedomājama, ar vienu rokassomu aizlidojusi pie mīļotā.

„Godīgi sakot, tā bija liela sagādīšanās. Viesnīca, kurā dzīvoju Portugālē, atradās ļoti nomaļā vietā. Un ar savu nu jau topošo vīru iepazīsies viesnīcas bārā. Es teiktu, ka šis bija liktenīgs notikums.”

Pagājušogad Pedro skaisto latviešu meiteni bildinājis, un abi nolēmuši dzīves savīt kopā. Tomēr pandēmija kāzu plānus izjaukusi, tāpēc pāris nogaida, kad situācija uzlabosies, lai visi mīļie visskaistākajā dzīves dienā varētu būt kopā.

PIETRŪKST SAVĒJO UN SVĒTKU

„Es ļoti Pedro mīlu,” atzīst Justīne, „viņš man ir viss, tomēr grūti būt prom no dzimtenes, draugiem un ģimenes. Man pietrūkst svētku, piemēram, Jāņu. Pirmajā gadā Portugālē mēģināju Jāņus imitēt. Meklēju pļavu, kurā iekurt ugunsgrūti, un ziedus, lai uzpūtu vainagu. Tomēr nesekmīgi, jo Brāgā tādas pļavas īsti atrast nav iespējams. Tad vismaz palūdzu tētim, lai atsūta kvasu un Jāņu sieru. Jutos drusku apbēdināta, bet nosolījos sev, ka nākamajā gadā Jāņus svinēšu Latvijā.”

Un tā arī bijis – šogad Justīne uz visu vasaru atbraukusi uz Latviju, vairākkārt paciemojusies Kuldīgā. „Pietrūkst arī Ziemassvētku kopā ar ģimeni Latvijā. Abus gadus tos svinējām mājās Portugālē, bet ļoti ceru visu sāktot tā, lai šogad atbrauktu kopā ar Pedro un viņa mazo dēliņu, arī Pedro. Manam topošajam vīram Latvija ļoti patīk.”

TULKO UN VADA FILIĀLI

Justīnei februārī būs apaļi 30 gadi, par kuriem viņa runā izvairīgi,

jo turas vēl pie savas divdesmitgades. Kad Justīnei bijis 21, viņa meklējusi vasaras darbu un atradusi to tulkošanā. Tā viņa šai sfērā darbojas astoņus gadus – strādājusi trīs tulkošanas birojos un vienu atradusi uz palikšanu. Birojā *RixTrans* viņa strādā sešus gadus.

Justīne darbā esot rūpīga un akurāta, komandai sevi tik labi pierādījusi, ka, paziņojot par lēmumu pārcelties uz Portugāli, priekšnieks piedāvājis tur atvērt filiāli, jo neesot gribējis darbinieci zaudēt. Tagad Justīne Portugālē dara to pašu, ko Latvijā, tikai nu viņa ir biroja vadītāja un darbā pieņēmusi arī citus.

Justīne kopā ar Pedro savās mājās Portugālē.

DARĀMO SEV IZDOMĀS

Par ikdienu Brāgā jaunā sieviete stāsta: „Pandēmijas laiks pagājis ļoti radoši. Es zīmēju, adu, griežu un līmēju. Mēģinu sevi nodarbināt visos iespējamajos veidos, citādi būt mājās visu diennakti ir nogurdinoši. Tomēr, ja atrod nodarbi, tad nepavisam nav garlaicīgi. Uz Ziemassvētkiem pirmo reizi uztaisīju Adventes vainagu, kā arī dāvanu nolēmām dāvināt paštaisi. Es uzzīmēju Pedro zīmējumu. Tāpat uzadīju sev stilīgu cepuri. Brīvos brīžos mēģinām braukt pa blakus ciematiņiem un pilsētām. Portugāle ir ārkārtīgi skaista valsts ar neprātīgi jaukiem cilvēkiem.”

Skats pa Justīnes mājas logu.

„Manam topošajam vīram Latvija ļoti patīk.”

„No septiņām nedēļas dienām aizņemtas man bija visas.”

Skolā skan pašu rakstītā dzeja

Skolēnu jaunrades konkursā *Mans dzejolis* ar pašu sacerētajiem darbiem piedalījušies skolēni no 5. līdz 9. klasei.

„Atlasījām labākos darbus un Dzejas dienas noslēgumā pagalmā aizvadījām dzejas stundu, kurā varēja piedalīties arī mazie skolēni,” stāsta bijušais literatūras skolotājs Eduards Skabis, kurš ar vienu kāju ir pensijā, taču ar smaidu teic, ka kolēģi negrib viņu vēl laist prom pavisam. Par labākajiem atzīti 14 dzejoļi, kurus jaunie autori lasīja skolasbiedriem priekšā. Beigās viņus iepriecināja balviņas – labāko darbu dzejas izlase un kārumi. Šis pasākums skolā notiek jau 26. gadu.

Katra klase pagalmā Dzejas dienai darināja ziedu paklāju.

Šogad tēma bija *Atkal kopā*, un skolēni izveidoja cilvēku siluetus, kuri sadevušies rokās.

Viesos bija aicināta Kabiles jaunā literāte Sapņotāja, bijusī skolniece Rita Raiļanu, tomēr veselības dēļ viņa nav varējusi ierasties. Bet E.Skabis atklāj ārkārtīgi skaisto pārsteigumu, ko no viņas saņēmis 1. septembrī, – jauno autoru dzejoļu grāmatu, kurā ir vairāk nekā 20 Sapņotājas dzejoļu un speciāls ieraksts: „Paldies, ka iemācījāt man mīlēt literatūru un dzeju!” Tāpat skolotājs priecājas, ka abas Ritas Raiļanu meitas sākušas mācīties Kabiles pamatskolā.

Dzejas stundā skolas pagalmā bērni runā savus dzejoļus.

Kabiles skolēnu izveidotais ziedu paklājs *Atkal kopā*.

Dažu laureātu darbi no Dzejas dienu krājuma

Toms Dembovskis,
6. klase

Vasara

Kā priecājos, kad pienāca vasara
Un varēju darboties mājās!
Man patīk braukt ar traktoru,
Plaut zāli, satīt sienu ruļļos.
Vēl patīk grābt man sienu
Un braukt ar kvadraciklu.
Bet vasara aizskrēja, pienāca rudens,
Un jāsāk nu skolā mācīties.
Bet es vasarā varu vēl kavēties
Un savās domās veldzēties.
Mierinu sevi ar domu,
Ka nākošā pienāks jau drīz.

Kalvis Oliņš, 5. klase

Gadalaiki

Pavasari darba daudz
Dārzos, pļavās, meža malās:
Jāpagūst tam ziedus vērt,
Putnus, zvērus modināt.
Vasara sāk darbu savu:
Lielus sienu ruļļus velt.
Vasarā sāk veltes gatavoties,
Āboli dārzos sārtoties.
Rudens nu sāk posties darbam,
Bērni uz skolu čakli taisās.
Mežs pilns ar sēņu klajumiem.
Visi steidz kartupeļus vest uz pagrabiem.
Klāt ziema!
Vecītim dāvanas jāgādā.
Bērni Ziemassvētkiem eglītes izrotā.
Tā nu nemanot un klusi
Gads pagāja nepieķūsis.

Signija Signe Žezulka,
9. klase

Atkal kopā mēs!

Sēdējām mēs lielā lokā
Blakus visi skolas solā.
Kovids visu izbojāja –
Mūs visus mājās sēdināja.
Mācījos es mājās gadu,
Gudrības sev galvā krāju.
Kovids biku norimās,
Atkal kopā esam mēs.
Labprāt uz skolu eju es,
Nav jāsūta vairs SMS.
Stundas kopā gaidām mēs
Un kaitinām mēs učenēs.
Šis gadiņš jānomoka man,
Tad jāšķiras nu atkal mums.
Tālāk dzīvē jādodas būs.
Un skola atkal klusa kļūs.

Balles dejas ir atpakaļ

Pagājušajā gadā balles deju nodarbībās bijusi pauze, jo pandēmijas dēļ tās nevarēja notikt. Tomēr 1. oktobrī 18.00 saietā namā *Sencis* tās atsāksies.

Aicināti bijušie un jauni dejojāji. Vecums nav ierobežots – gaidīti visi, kuri vēlas. Pasniedzēji ir Solveiga Maļecka un Bruno Ķirulis no Talsu tango kluba. Divu stundu nodarbības notiks piektdienās, kad ir pieejama zāle. Andris Beķeris,

viens no aktīvākajiem dejojājiem senioriem, stāsta: „Cik liela ir pieteikšanās aktivitāte, nemāku teikt. Bet pats esmu liels dejojājs, un man tas sirdij ir tik tuvu, ka palīdzu savākt grupu. Daudzi seniori nodarbības pārtraukuši, jo veselība vairs neļauj, kaut arī gribēšana ir liela. Vienu gadu nāca arī audzēkņi no skolas, lai sagatavotos izlaidumam.” Mērķis nav piedalīties konkursos, bet gan lieliski pa-

vadīt laiku. „Mums senioru ballītes notiek tik aktīvi, ka brīžiem pat nevar paspēt visu izdejojot,” atklāj A.Beķeris. „Tautas deju dejojāju uz deju grīdas uzreiz var atpazīt – viņam tas vienkārši ir iekšā, un pārslēgties uz citu žanru ir grūti. Bet balles dejas manā skatījumā ir daudzveidīgas un interesantas, jo tās ir dažādas: valsis, tango, samba, rumba. Un katru ir sarežģīta un atšķirīga.”

Uz Rīgu – katru dienu

„Kopš 1. augusta no Kabiles uz Rīgu un atpakaļ var tikt katru dienu,” stāsta Vaira Brūdere, Kurzemes plānošanas reģiona sabiedriskā transporta nodaļas vadītāja.

Agrāk autobuss Kuldīga–Rīga caur Kabili kursēja tikai nedēļas nogalēs. Tagad šejienes un tuvējo pagastu iedzīvotāji var uz galvaspilsētu braukt katru dienu. Sarakstu var apskatīt mājaslapā *1188.lv*.

„Šis maršruts ir ar pozitīvu pie-

garšu. Mēneša laikā nevar gribēt, lai tas būtu regulāri izmantots maršruts, bet lēnām tas uzņem apgriezienus,” skaidro V.Brūdere. Šāds lēmums pieņemts tāpēc, ka uz klausītas iedzīvotāju vēlmes. Ceļš no Kuldīgas caur Kabili uz Rīgu ir visīsākais. Šo maršrutu izmanto daudzi ar privātajām automašīnām, tad kāpēc lai tur nebūtu arī sabiedriskais transports?

Pašlaik kursē autobuss Kable–Vāne–Plosti, lai ietvertu arī Kan-

du. Tas saistīts ar ceļu remontu posmā Zemīte–Tukums. Tāpēc nākotnē maršruts varētu pamainīties. „Šādi var labāk tikt uz darbavietām. Un, lai cilvēkiem to atvieglotu, tagad var autobusu izmantot katru dienu. Daudziem citās pilsetās ir maiņu darbs, un īre nav tā lētākā, tāpēc man šķiet, ka iespēja tikt uz mājām katru dienu ļauj nevis īrēt papildu dzīvesvietu, bet atgriezties,” komentē V.Brūdere.

Pārbūves dēļ muiža būs slēgta

Muižas priekšpusē restaurācija būs pabeigta.

Šogad, nākamgad un, visticamāk, arī aiznākamgad Kabiles muiža apmeklētājus nepieņems un pasākumus nerīkos. Tas saistīts ar telpu restaurāciju.

Rit pēdējie darbi parka puses fasādē. Muižas saimniece Agate Eņiņa: „Tas mums ir liels lepnums, jo negāja viegli. Ārpusē restaurācijai veltīti veseli trīs gadi, un nu tas ir beidzies.” Vēl nav pabeigtas ļoti skaistas kāp-

nes uz dārza pusi, tomēr šogad tās nav paredzētas atjaunot. Iekšā darbs sāks trijās telpās.

Muiža ir slēgta, bet viņa darītava darbu turpina. A.Eņiņa pačukst noslēpumam, ka novembrī būs divi jauni *Ziemeļu sidri*: „Gribam sidram atklāt ziemeļniecisko garšu un sajūtu par to, kas ir Latvija un ziemeļi. Abi atšķirsies ar garšas niansēm, bet tas katram pašam jānobauda.”

Konkurētspējīga un pieejama izglītība visa mūža garumā

/Vienotās Eiropas izglītības telpas iespējas un izaicinājumi/

DACE MELBĀRDE,
Eiropas Parlamenta deputāte, kultūras
un izglītības komitejas priekšsēdētāja
vietniece

Augstvērtīga izglītība ir viens no labākajiem ieguldījumiem. Arī Latvijā vairāk nekā trešdaļa iedzīvotāju aptaujā par Eiropas Savienības (ES) darbības prioritātēm uzsver kvalitatīvas izglītības nepieciešamību. Laikā, kad pasauli skar dažādas pārmaiņas un ir neskaidrība par nākotni, nemitīga jaunu prasmju un zināšanu apguve ir vēl svarīgāka nekā iepriekš.

Covid-19 ir spīlgti iezīmējis trūkumus izglītības modeļos un vajadzību pēc jaunām prasmēm darba tirgū. Jau pirms pandēmijas darba produktivitātes pieauguma rādītāji Eiropā bija gausi, un tas vismaz daļēji izskaidrojams ar digitālo prasmju trūkumu sabiedrībā. Skatoties plašāk, izglītībā izaicinājumu ir daudz, un, ja vēlamies Eiropu redzēt kā izglītības smagsvaru, tam ir vajadzīga visaptveroša pieeja.

Priekšlikums Eiropas izglītības telpai (EIT) jeb satvaram, kurā iekļauta virkne vajadzīgu iniciatīvu un izvēršami mērķi, kas īstenojami dalībvalstu un ES līmenī tā, lai veicinātu izglītības pieejamību, kvalitāti un mobilitāti, ir viena no jaunās Eiropas Komisijas prioritātēm. Līdz šim visā ES vērojama neviendabīga, pat ļoti atšķirīga iegūtās izglītības kvalitāte visos līmeņos. Izglītības saturs ir un saglabāsies dalībvalstu kompetence, bet EIT ir jāskata kā centieni nojaukt šķēršļus ES iekšienē un stimulēt ikvienam eiropietim pieejamu mācīšanos un prasmju apguvi visa mūža garumā.

Labāka izglītība zaļākai un digitālākai Eiropai

Izglītība ir viens no centrālajiem elementiem, kas palīdzēs ES īstenot zaļo un digitālo pārkārtošanos. Mums ir vajadzīgi pētnieki un inženieri, kuri radīs jaunus būvniecības materiālus, efektīvākas baterijas elektroauto un citas inovācijas, kas paātrinās virzību uz klimatneitralitāti. Savukārt izpratne par ilgtspējīgu attīstību un zaļu dzīvesveidu jāveicina jau no sākumskolas.

Mācību modeļu modernizēšana un digitālo prasmju uzlabošana ir viena no svarīgākajām EIT komponentēm. Digitālās izglītības rīcības plāns veicinās augstas veiktspējas digitālās izglītības ekosistēmas attīstību, tādējādi ES līmenī gan risinot ar infrastruktūru un digitālajām ierīcēm saistītās problēmas, gan pievēršoties skolotāju digitālo prasmju uzlabošanai. Tāpat, lai veicinātu digitālās mācības, jāpielāgo mācību saturs. 20. gadsimta pieeja izglītībai bija centrēta ap standartizāciju, bet svarīgi, lai pēc pandēmijas ēru rakstu-

Eiropas Parlamenta deputāte DACE MELBĀRDE:
„Lai Latvija attīstītos, svarīgs ir mūsu cilvēku potenciāls, un tas savukārt nozīmē labu izglītību, izcili apgūtas prasmes un iemaņas vai augstvērtīgu darbu pētniecībā.”

ro personalizēta izglītība, kas pieejama ikvienam, jebkur un visu mūžu.

Digitālo prasmju uzlabošana, jo sevišķi Latvijā, ir nepieciešama jau tagad. Eiropā jau pašlaik trūkst profesionāļu ar augsta līmeņa digitālajām prasmēm, kas ir daļa no izskaidrojuma, kāpēc mums nav savu pasaulē atpazīstamu tehnoloģiju gigantu. Iemesli nav tālu jāmeklē, jo, piemēram, Lielbritānijā vien ir vairāk bakalaura līmeņa mākslīgā intelekta mācību programmu nekā visā ES.

Pamata digitālo prasmju trūkums ir šķērslis Eiropas ekonomikas progresam. Divi no trīs uzņēmumiem atzīst, ka darbinieku nepietiekamās digitālās prasmes bremzē investīciju pieplūdi. Patiešām, 2019. gadā tikai nedaudz vairāk kā pusei ES iedzīvotāju bija pamata digitālās prasmes. Latvijā šis rādītājs ir vēl zemāks – tikai 43 procentiem iedzīvotāju.

Vienotas EIT prioritāšu praktiska ieviešana Latvijā nav tikai iecere uz papīra. Latvijai ir izcila iespēja investēt digitālajā un arī zaļajā izglītībā. Atvēršanās fondā Latvija saņems vairāk nekā 1,8 miljardus eiro, no kuriem vairāk nekā puse tiks novirzīta digitālajai transformācijai un klimata mērķu sasniegšanai. Investīcijas digitālajā izglītībā nav tikai modes lieta. Kā parādīja pieredze Igaunijā, kas digitālajos risinājumos sāka investēt jau pirms vairāk nekā

divām desmitgadēm, skolu aizvēršanai nav jābūt haotiskai un mācības var veiksmīgi turpināt arī attālināti. Šeit gan būtiski ir piebilst, ka attālinātas mācības nevar pilnībā aizstāt kvalitatīvu pedagoģisko darbu klātienē.

Mūžizglītība kā garants drošai nākotnei

Nemitīga prasmju un kompetenču uzlabošana garantē labākas izredzes darba tirgū un personīgajā izaugsmē. Tomēr pagājušajā gadā ES tikai divi no pieciem pieaugušajiem no 25 līdz 64 gadiem pievērsās formālām vai neformālām mācībām pēdējo 12 mēnešu laikā.

Pasaulei un tās ekonomikai mainoties un attīstoties, ir zināms, ka privilēģija būt vienā profesijā visu mūžu būs pieejama tikai mazai un aizvien sarūkošai daļai sabiedrības. Tāpēc EIT fokuss uz mūžizglītību, lai stiprinātu prasmju un zināšanu attīstību visiem no agrīna vecuma un visu mūžu, ir izeikti nepieciešams.

EIT plāns paredz ne tikai veicināt pieejamību šādai izglītībai, bet arī to atzīt. Vienota ES pieeja un atzīšana, tostarp no darba devēju puses, attiecībā uz t.s. mik-

roapliecinājumiem jeb sertifikātiem par kursu beigšanu dotu lielāku stimulu ne tikai apmeklēt šādas mācības, bet arī pabeigt. It sevišķi tas ir svarīgi tiem, kas jaunās prasmes apgūst attālināti, izmantojot tiešsaistē pieejamos kursus.

Eiropas izglītības telpas izaicinājumi

Eiropas Parlaments strādā pie ziņojuma par EIT redzējumu, un no savas politiskās grupas esmu atbildīga par šī ziņojuma virzību. Komisijas redzējums par EIT ir pareizs, tomēr ne pilnvērtīgs. Viens no lieliem izaicinājumiem ir ņemt vērā valstu dažādos sākumpunktus. Tā ekonomiskā kapacitāte jaunajās ES valstīs ir mazāka, pat līdzekļu potenciālu iniciatīvu līdzfinansēšanai var būt ierobežoti.

Tāpat jāņem vērā demogrāfiskā situācija, ekonomikas un darbaspēka struktūra un vēl citi faktori. Līdz ar to valstīm objektīvi atšķirsies temps un absolūtais laiks, kurā tās varēs sasniegt kvantitatīvos mērķus. Arī prioritātes var atšķirties. Mēs nedrīkstam nonākt situācijā, kurā vienota pieeja visām dalībvalstīm nevis palīdz mazināt plaisu izglītībā un pētniecībā ES, bet to turpina vai pat pastiprina.

Savukārt, ja ir runa par to, ka mūžizglītība jāveicina un jāsasniegt dažādas atstumtās grupas, piemēram, tās, kas dzīvo attālos nostūros, tad jāveicina dialogs ar iesaistītajām pusēm, it sevišķi vietējā un reģionālajā līmenī. EIT nevar centrāli izvērzt mērķus, kurus pēc tam dalībvalstīm jāspēj īstenot. Arī paredzētais EIT ieviešanas temps – līdz 2025. gadam – ir vairāk nekā optimistisks, ņemot vērā dažādos izaicinājumus, tostarp loģistikā. Kā esmu norādījusi, līdz šim ES līmenī pat netiek pietiekami bieži ievākta statistika par izglītību un prasmēm – nereti valstis tiek salīdzinātas pēc novecojušiem un arī atšķirīgu gadu datiem.

Nobeigumā

Latvijas ekonomiskā attīstība, konkurētspēja pasaulē un ilgtspējīga izaugsme arī turpmāk būs jābalsta uz mūsu cilvēku potenciālu, kam galvenais kritērijs ir un būs laba izglītība, izcili apgūtas prasmes un iemaņas vai augstvērtīgs darbs pētniecībā. Ideja par vienotu EIT nebeigsies tikai ar diskusiju Eiropas Parlamentā. Tā tiks iedzīvināta pavisam drīz. Latvijas izglītības politikas veidotājiem un īstenotājiem ir lieliska iespēja aktīvi piedalīties jaunās politikas programmas ieviešanā.

EUROPEAN CONSERVATIVES AND REFORMISTS GROUP

SARUNA AR JUBILĀRI

Jaunības nemiers un dzīves pieredze

Snēpeliece, ģeogrāfe Janeta Turka 27. septembrī svinēs 34. dzimšanas dienu: „Parasti to pavadu mežā orientēšanās sacensībās vai pārgājienos kopā ar draugiem. Mani vienmēr ir aizrāvusi daba, sports un ceļošana.”

NO PAGASTA LĪDZ VĀCIJAI

Janeta dzimusi Ventspilī un augusi Snēpelē, kur gājusi pamatskolā, tālāk mācību gaitas turpinājusi Kuldīgas Centra vidusskolā, pēc tam Latvijas Universitātē beigusi ģeogrāfus. Vēlāk maģistra programmā Vācijā apguvusi ģeomātiku. Strādāt sākusī mērniecībā, tuneļu būvniecībā Zviedrijā, jau rakstot maģistra darbu Vācijā. Nu trīs gadus Janeta ir atpakaļ Latvijā un strādā Rīgas uzņēmumā *IT Mappost*, kur plāno darba uzdevumus, resursu pārvaldību un loģistikas maršrutus.

VIENMĒR CEP ĀBOLU KŪKU

Janeta stāsta, ka dzimšanas dienu katru gadu norit citādi: „Bieži tā iekrīt nedēļas nogalēs, kas tiek pavadītas mežā sacensībās vai pārgājienos ar draugiem. Taču lielākas svētkas man bijušas tikai jaunībā. Atceros, ka 18 gadu jubileju nosvinēju tā kārtīgāk, pēc tam studiju gados – ar drau-

Janeta Turka Tatrū kalnu virsotnē Risi.

giem. Tagad gan pavadu savus svētkus tādā mazākā draugu un ģimenes lokā.

Pēdējos desmit gadus dzimšanas dienu nevaru iedomāties bez ābolu kūkas, ko gatavoju pati no sava dārza āboliem. Uz manas jubilejas datumu to vienmēr ir ļoti daudz. Vakar salasīju divus spaiņus. Esmu izmēģinājusi dažādas šīs kūkas receptes. Ja kādu

gadu neizdodas, par to parūpējas man tuvi draugi, pagatavojot vai nopērkot šokolādes vai burkānu kūku. Uzskatu, ka ar dzimšanas dienas datumu man ir ļoti paveicies, – visapkārt skaista ainava. Man ļoti patīk rudens krāsas.”

TARTU VIRSOTNĒ

Par 30. dzimšanas dienu Janeta stāsta: „Ar draugu divatā

devāmies uz Tatriem Slovākijā, un savu dzimšanas dienu sagaidīju, iekarojot vienu no virsotnēm. Zinu, ka visiem, ko pazīstu, 30 gadu sasniegšana liekas kas nozīmīgs, un, tā kā man jau sen gribējās aizbraukt uz kalniem, izdomājām, ka tas jāizdara 30. dzimšanas dienā. Tajā laikā vēl strādāju Zviedrijā un uz Tatriem devāmies ar mašīnu

no Latvijas. Kolēģi no Slovākijas ieteica, kur doties, ko redzēt. Atceros, ka laika prognoze tika solīta nelabvēlīga, taču tieši tā nedēļa bija vienīgā, kad no septembra līdz oktobra beigām bija ļoti skaists un saulains laiks.”

VISLABĀK IR MĀJĀS

Lielus dzīves mērķus Janeta neizvirza – izdzīvo to, ko katra diena nes: „Studiju laikā mans raksturs bija tāds dumpiniecisks – gribēju daudz ceļot, būt piedzīvojumā, nepārtrauktā kustībā. Tagad esmu izceļojusies, iztrakojusies un gribu dzīvot katrai dienai, pavadīt laiku ar ģimeni. Sapņi un vēlmes ir pamainījušās – tagad gribu uzcelt savu māju, dzīvot mierīgāk. Taču vēl ļoti vēlos apskatīt Kanādas mežonīgo pusi, kas mani saista kā ģeogrāfi. Gribētu aizbraukt arī uz Jaunzēlandi. Šobrīd mana ikdiena ir būt mājās ar bērniem. Viņi aizņem tik daudz laika, ka nekam citam vairs neatliek. Viena no manām atziņām, apceļojot pasauli, noteikti ir šī: nekur nav tik labi kā mājās.”

Amanda Gustovska
Janetas Turkas arhīva foto

STĀRĶA VĒSTIS

Nedēļā – 15

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 15. līdz 22. septembrim piedzimuši 15 bērniņi: astoņas meitenes un septiņi zēni. Vecāki izvēlējušies vārdus Patrīcija, Keitija, Elza, Annija, Adelīna, Olīvija, Sofija, Kristiāna, Ernests Oliveris, Toms, Artūrs, Raivo, Gusts, Jānis, Deivids.

RECEPTĒ

DĀRZEŅU KARIJS AR RĪSIEM

Vajadzēs: 2 baklažānus, 2 paprikas, sarkano sīpolu, ½ ķiploka galviņas, vienu cukīni, 4 tomātus, kārbu kokosriekstu piena, 50 g svaiga koriandra, paciņu karija pulvera, 4 lakricas mizas, 2 ēd.k. garšaugu etiķa, 1 ēd.k. sarkanās karija pastas, 1 ēd.k. zaļās karija pastas, 100 g sviesta, 50 g lociņu, kaltētas laima lapas, sāli un cukuru.

Kā pagatavot. Papriku, saduršītus baklažānus, cukīni un iegrieztus tomātus apcep cepeškrāsnī. Tikmēr taisa mērci. Sviestā apcep

smallki sagrieztus sīpolus, pievieno karija pulveri, lakricas mizu, sarkano un zaļo karija pastu. Apmaisa un pielej 400 ml ūdens. Apceptos tomātus nomizo, sagriež un pievieno mērcei, ko sautē desmit minūtes. Pievieno saujū kaltētu laima lapu un kokosriekstu pienu. Garšai pieber sāli un cukuru, visu blendē un izkāš caur sietu. Gatavai mērcei pievieno nomizotus, sagrieztus apceptos baklažānus, cukīni, papriku un sakapātus ķiplokus. Pasniedz ar vārītiem rīsiem, kam pielikts nedaudz garšaugu etiķa, sāls un cukura. Pārber ar lociņiem.

MANAS ATZIŅAS

„Bez skolas tomēr nevaru”

DACE KUDORE, Skrundas mākslas studijas vadītāja, skolotāja

◆ **Latvijā mani visvairāk iepriecina** gadalaiki. Tas ir tik skaisti, ka varu tos izbaudīt. It īpaši man patīk rudens. Tas ir mans laiks: zemes un ziedu smarža, miglas rīti, dzestrums, pirmās salnas, krāsainās koku lapas, uguns kamīnā, silta istaba un lietus aizloga. Fantastiski! Nevaru saprast, vai esmu skolotāja tāpēc, ka man patīk rudens, vai rudens patīk tā-

pēc, ka esmu skolotāja. Bet, kad audzēkņi nāk ar rudens ziediem, jūtos īpaši iepriecināta.

◆ **Latvijā mani visvairāk apbēdina** tas, ka cilvēki nenovērtē to, kas mums dots, ka daudzi aizbrauc. Var vainot valsti, valdību, bet ne zemi. Katrs izvēlas labāko veidu, kā dzīvot, bet nedrīkst aizmirst, ka mums ir dzimtā zeme, kas vienmēr gaida mājās.

◆ **Skrundā visvairāk iepriecina** sakoptība, attīstība. Tā ir maza, bet zaļa pilsētiņa, kurā man patīk dzīvot, un nekad to nemainītu pret lielpilsētu. Te ir miers, klusums, Venta. Te visi ir savējie, jo ne velti ir teiciens: „Ja tu nāc no Skrundas, tad esi viens no...” Es teiktu: viens no savējiem.

◆ **Skrundā visvairāk apbēdina** tas, ka maz jauniešu atgriežas. Ka ir tādi, kuri posta to, ko citi uzcēlušī, sakārtojuši un izveidojuši. Ka nenovērtē otra darbu.

◆ **Mana lielākā vēlēšanās:** lai mani bērni būtu laimīgi un spētu piepildīt savus sapņus.

◆ **Man darbā vissvarīgākie** ir audzēkņi un viņu darba rezultāts. Priecājos, ka varu kaut ko dot no sevis un iemācīt, un esmu gandarīta, kad dzirdu vārdus: „Paldies, skolotāj!” Esmu skolotāja jau 30 gadus, un tas nav maz.

◆ **Ja būtu jāmaina nodarbošanās,** droši vien vēlētos darīt kaut ko radošu. Kādreiz ir bijis arī kāds darvas piliens, ne visai priecīgs brīdis, kad esmu teikusi: „Viss – eju prom, vairs nestrādāšu.” Tad man pajautāja: „Ko tad tu darīsi, ko tu proti?” Padomāju, ka bez skolas tomēr nevaru. Vienalga gribu būt pedagogs. Skrundas mākslas studijā varu radošumu apvienot ar pedagoges darbu. Nenoniecinu nevienu darbu un to mācu arī audzēkņiem.

◆ **Mans dzīves moto:** nebaidī-

ties darīt to, ko līdz šim neesi darījis. Vienkārši uzdrīksties!

◆ **Vērtīgākā mācība:** iemācīties piedot. Vispirms tas vajadzīgs man pašai, nevis tam, kurš nodarījis man pāri. Piedodot cilvēks iegūst mieru un brīvību, ko ir pelnījis. Tas nav viegli. Bet esmu iemācījusies saprast un piedot, jo dzīve jau tāpat visu saļiks pa vietām.

◆ **Es dzīvē nekad nespētu nodarīt pāri dzīvniekiem.** Esmu glābusi neskaitāmus suņus un kaķus, meklējusi mājas. Man vienmēr bijuši dzīvnieki, pārsvarā pieklīduši. Īpaši bērībā nesu mājās visus kaķēnus, kurus atradu. Tagad mums ir divi kaķi, suns un papagaiļi.

◆ **No saviem vecākiem** esmu mantojusi darba tikumu. Man vienmēr tika teikts, ka katrs iesāktais darbs, lai arī cik grūts tas būtu, jāizdara līdz galam. Citādi nepro-

tu. Un, kad daru to, kas ne visai patīk, un liekas, ka jāmet miers, tad atceros mammas teikto: „Saņemies un izdari!” No mammas esmu iemācījusies to, ka jābūt vispusīgi izglītotam, jāinteresējas par visādām jomām, nevis tikai par to, kas patīk un kas sirdij tuvs. No tēta esmu iemācījusies to, ka visu nevar atrisināt ar skaļu balsi un spēku. Dažreiz jāprot paklusēt vai pat apgriezties un aiziet. Tētis mēdza teikt: „Mieru, tikai mieru!” Viņš prata grūtā brīdī apsēsties blakus, pateikt kaut divus vārdus, dažreiz vienkārši paklusēt, un jau kļuva vieglāk.

◆ **Mani visvairāk iedvesmo** un uzlādē pozitīvi, smaidīgi cilvēki, laba mūzika, teātris, kino un noderīgas atziņas. Braucot mašīnā, bieži klausos Intaru Busuli. Lai-ku pa laikam nepieciešams klusums un vientulība. Arī tas dod spēku iet tālāk.

„Ceļā uz panākumiem jābūt saziņai un sadarbībai”

„Gan sportā, gan mākslā ir labās un ir sliktās dienas. Tāpēc svarīgi ir otru emocionāli pavilkt, lai panāktu labāku rezultātu,” pārliecinājies pludmales volejbolists Aleksandrs Samoilovs.

Skatuves mākslas festivālā *Teātris ir visur* Kuldīgā volejbola meistarklasi *Partnerība laukumā* nupat aizvadījis pludmales volejbolists **ALEKSANDRS SAMOILOVS**. Pusotru stundu ilgā treniņā viņš tehniskas nianse atklāja 30 jauniešiem volejbolistiem. Profesionālais sportists ir kuldīdznieka Jāņa Šmēdiņa komandas biedrs, un vairums abus pazīst arī pēc iesaukām – Karalis Lauva un Kreilis.

Aleksandrs skaidro, kā sagatavoties servei.

Svarīgas ir pareizas kustības.

Vai sports un teātris ir savienojamas lietas?

Pasākumā bija divi treniņi: pirmajā piedalījās pieaugušie, otrajā – sporta skolas audzēkņi. Nodarbības pamatdoma: kā komanda panākt komunikāciju, sadarbību ar partneri. Tāpat kā teātrī, arī sportā tā tiek panākta mēģinājumos, treniņos, lai izradē vai sacensībās varētu saprasties no pusvārda. Spēles laikā, ja nesaproti no pusvārda, ir grūti strādāt.

„Tāpat kā teātrī, arī sportā sadarbība tiek panākta mēģinājumos, treniņos, lai izradē vai sacensībās varētu saprasties no pusvārda.”

Mums ar Jāni bieži jautā: „Kā jūs izdomājat kombinācijas un to, kurš kur skries?” Tas viss atstrādāts treniņos – gandrīz bez vārdiem jau zinām, kura kombinācija būs, kur jāskrien un kas jādara. Manuprāt, līdzīgi ir mākslā – visu pieslipēt var tikai mēģinājumos. Svarīga ir uzticēšanās partnerim.

Vai trenera lomā ieturēts pirmo reizi?

Nē, ir bijusi pieredze, bet ne ar tik

lielām grupām un klasiskajā volejbolā. Specializējos pludmales volejbolā, un treniņu grupām liekam limitu – astoņi cilvēki. Organizējam arī nometnes. Tūlīt būs viena liela Spānijā – tai jau pieteikušies 250 dalībnieku no 31 valsts.

Vai pēc profesionālās karjeras redzi sevi kā treneri?

Grūti pateikt. Koncentrējos pamatnodarbei – profesionālajam sportam. Man vairāk patīk spēlēt, organizēt sporta pasākumus, sacensības. Arī nometnēs vairāk nojūtu nost no trenera darba, iesaistoties rīkošanā. Tomēr arī pēc karjeras gribētu palikt sportam blakus, bet vairāk kā organizators. Šķiet, ka trenēt man nesānā tik labi. Varbūt tāpēc, ka salīdzinu sevi ar tēvu Kuldīgā volejbola treneri Genādiju Samoilovu – aut.), arī citiem pasaules topa līmeņa treneriem, pie kuriem esmu mācījies. Jau no bērnības esmu maksimālists: ja kaut ko daru, tad par visiem 100%.

Vai pieredzi nevēlies kādam nodot tālāk?

Tie būs mani dēli. Neapgalvoju, ka netrenēšu vispār, bet drīzāk tās varētu būt meistarklases. Ik pa laikam uzstājos arī ar motivācijas runām uzņēmumos, kas nav saistīti ar sportu, biznesa forumos, skolās, augstskolās. Pieredze man saistīta ar sportu, bet no sporta dzīves var vilkt paralēles ar biznesa vidi, jo tās ir līdzīgas. Piemēram, ir darbs ar stresu, kritiskām situācijām, darbs

komandā. Runāju arī par to, kā sevi motivēt, piemēram, man grūti no rīta celties uz treniņu, kad viss sāk un esmu noguris, neizgulējies, bet ir jāiet un jāspēlē. Vai arī pēc kārtēji zaudējuma – jāsaņem, jo nākamajā dienā sākas jauns treniņš ar jaunām emocijām. Redzu, ka līdzīgi iet maniem draugiem biznesā, kad ir grūts periods, piemēram, projekts neiznāk, rokas nolaižas, negribas vairs turpināt. Jāatrod veids, kā sevi motivēt, atrast tos spārnus, lai atkal var ar vieglumu lidot. Ar to, kā esmu stresam ticis pāri istajā un svarīgākajā brīdī, varu padalīties ar citiem.

Vai Kuldīgā esi pirmoreiz?

Esmu bijis vairākas reizes. Skolas laikā desmit gadus jaunatnes līgā spēlēju basketbolu, un visai bieži braucām uz sacensībām šeit. Arī ekskursijas biju no skolas, jo Kuldīgā ir vieta, ko vēlas apskatīt. Esmu bijis ciemos pie Jāņa. Ar sievu pirms kāzām veidojām filmu *Love Story* jeb *Mīlestības stāstu par to*, kā iepazīnāties. Braucot no Rīgas, filmējām skaistākās vietas, fotosejās un filmēšanās bija arī Kuldīgā, bet galamērķis – Jūrkalnē.

Abi ar Jāni bijāt paņēmuši pauzi, lai no sezonas atpūstos. Kad sāksies gatavošanās jaunajai?

Pauze nebūs gara – tūdaļ viss arī sāksies. Iepriekšējā sezona bija ļoti gara, un darījām visu, lai tiktu uz Tokijas olimpiskajām spēlēm, diemžēl tas mums neizdevās. Sa-

gatavošanās posmā man bija komovids, pēc tam pārslimoju pneimoniju. Divus mēnešus no procesa izkritu. Tas varbūt ietekmēja. Pie-trūka arī veiksmes. Atlase uz Parīzes olimpiskajām spēlēm sāksies 2023. gada 1. janvārī.

Jaunāki nekļūstam, un lielas pauzes nevar taisīt – pēc nedēļas sāksim gatavoties. Sākumā strādāsim izturības treniņos, tad stiprināsim saites un locītavas, lai sezonas laikā nekas nesāpētu. Strādāsim arī pie spēka, audzēsim muskuļu masu un tad sāksim strādāt ar bumbām. Pirmās sacensības būs decembra vidū. Jaunajam gadam kalendārs vēl nav izziņots, bet, visticamāk, pirmās lielās varētu būt februārī Brazīlijā vai Austrālijā.

Ar itāļu speciālistu Marko Solustri sadarbību beidzāt. Ar kuru treneri turpmāk strādāsiet kopā?

Ilgus gadus treneris bija mans tēvs, arī Jāņa tēti (Andris Šmēdiņš – aut.), bet sapratām, ka vajadzīgas pārmaiņas, jo visi resursi izsmelti. Marko pazinu jau iepriekš. Finansiāli atbalstīja Latvijas Volejbola federācija, un ar Marko noslēdzām līgumu līdz olimpiskajām spēlēm. Diemžēl tām nekvalificējāmies, un mūsu sadarbība beidzās. Mans tēvs palika kā vienīgais treneris, kad otrs treneris Aigars Bīrzulis aizbrauca uz Somiju strādāt zālē – klasiskajā volejbolā. Ar federāciju runāju, ka vajag mēģināt sistēmā ievilkt un apmācīt jaunus

trenerus. Itāļu speciālistam asistents bija mūsu Rihards Finsters, kas jau strādāja ar jauniešiem un parādīja labu rezultātu. Pats ir spēlētājs pasaules līmeņa posmos. Taču trūka pieredzes trenēšanā augstākajā līmenī. Šis pusotrs gads, strādājot kopā ar Marko, viņam bija liels pluss, un sadarbību mēs turpināsim ar Rihardu.

Vai viņam būs kāds konsultants?

Domāju, ka ne. Viņš centīsies tikt ar mums galā (smejas). Mums abiem ar Jāni raksturi nav tie vieglākie. Pašiem jāsaprot, ka Rihards nav vairs tikai čoms, bet ir treneris. Mums viņš jārespektē. Profesionāli spēlētājiem atrast kopīgu valodu ar treneri ir pats svarīgākais. Jānis starp nepazīstamiem ir klusāks, starp savējiem – atvērtāks. Viņš ir emocionāls. Arī es tāds esmu. Man emocijas uzreiz iet uz āru, bet Jānis tās neizrāda, un par viņu saka *terminators*, jo rāda bezemociju seju. Bet kā pārinieku laukumā jūtu, kad viņš uztraucas, kad ir nikns un neapmierināts. Tieši tāpat Jānis zina par mani.

Otrs pazīstamākais pludmales volejbolistu pāris Mārtiņš Plaņiņš un Edgars Točs paziņojuši, ka pēc pēdējā turnīra kopā vairs nespēlēs. Vai, tavuprāt, viņi pieņēma pareizu lēmumu?

Grūti pateikt, jo ar viņiem tikpat kā nekomunicējam – mums ir konkurējošas attiecības. Kopā ne-

VIZĪTKARTE

Aleksandrs Samoilovs

- Latvijas pludmales volejbolists.
- Dzimis 1985. gada 6. aprīlī Rīgā.
- 2003. gadā startējis kopā ar Valteru Rammu, no 2004. līdz 2008. gadam – ar Mārtiņu Plaņiņu, 2006. gadā, kā arī no 2008. līdz 2012. gadam – ar Ruslanu Sorokinu.
- Divkārtējs Latvijas čempions, 2010. gada Krievijas čempions, ar M. Plaņiņu izcīnīja Krievijas kausu.
- Olimpiskajās spēlēs piedalījies ar M. Plaņiņu (2008) un R. Sorokinu (2012).
- Kopš 2012. gada startē kopā ar kuldīdznieku Jāni Šmēdiņu. 2013. gada jūnijā rangā abi bija 2. vietā, bet augustā, izcīnot Eiropas čempionāta sudrabu, rangā sasniedza 1. vietu.
- Redzamākie panākumi:
 5. vieta Eiropas čempionātā U20 (2003), 1. vieta Eiropas čempionātā U20 (2004), 1. vieta Eiropas čempionātā U23, 1. vieta pasaules čempionātā U21 (2005), 3. vieta Eiropas čempionātā U23 (2006), 9.–16. vieta olimpiskajās spēlēs (2008), 5. vieta Eiropas čempionātā (2010), daiflta 9. vieta olimpiskajās spēlēs un pasaules čempionātā (2012), pāri ar J. Šmēdiņu: 2. vieta Eiropas čempionātā (2013, 2014), Eiropas čempioni (2015).
- Brīvajā laikā mācās spēļu valodu, dzied karaokē, spēlē klavieres un golfu, serfo, uzdejo salsu.
- Precējies, ir sieva Anna, dēli Kristians un Adrians.

trenējami. Lai gan ļoti reti tā gadās, viss ir lietišķi: sveiki, izdarām darbu un bez liekiem sarunām katrs dodamies uz savu pusi. Agrāk kopā trenējāmies, sarunājāmies, ēdām, bet, aizejot no trenera Genādija Samoilova, komunikācijas nav.

Viņu pašķiršanās man ir labs lēmums, jo runā, ka viens no viņiem varētu spēlēt kopā ar manu brāli Mihailu. Taču kopumā grūti teikt, kāda komandā ir vide. Iespējams, neredzēja attīstību.

Jūsu un viņu duets ir redzamākie, bet vai ir arī pēctecība?

Ir. Esam konservatīva sabiedrī-

ba – jebkuras pārmaiņas cilvēki uzņem piesardzīgi, bažījoties, ka viss būs slikti. Kad ar Mārtiņu šķīrāmies pēc Pekinas olimpiskajām spēlēm, par mums teica: „Tāds labs duets bija – tagad nebūs nekā.” Bet nākamajās olimpiskajās spēlēs no Latvijas bija jau divi pāri. Mārtiņš ar Jāni izcīnīja bronzas medaļu. Kad pašķīrās viņi un es sāku spēlēt ar Jāni, arī tad teica: tik labs pāris izšķirts. Bet nākamajā gadā kopā ar Jāni pasaules rangā bijām pirmie.

Tās ir tikai runas – cilvēki jau nezina iekšējo vidi. Redz pāris sacensību, bet lielākā dzīves daļa sportistam paiet treniņos, nometnēs. Ja ar savu pārinieku nejuties komfortabli, sāc veidoties kašķi, nebūs izaugsmes un rezultāta.

Kāds pēdējos gados pludmales volejbols ir kļuvis?

Jaunāks. Agrāk vislabākie rezultāti topa komandām bija 30–32 gadu vecumā. Tagad pasaules čempionātā vecākajam sportistam bija 27 gadi. Šobrīd ir tāda kā zelta paaudze, jo vienā vecumā ir desmit supertalantīgu spēlētāju no Kataras, Norvēģijas, Krievijas, Vācijas. Vecums: 23–25 gadi. Mums ar viņiem cīnīties ir ļoti grūti.

Vai piekritīti, ka uzvaru vieglāk izcīnīt nekā noturēt?

Tā arī ir. Kad apvienojāmies ar Jāni, pirmajā gadā uzreiz izcīnījām astoņas medaļas, bijām pirmie pasaules rangā. Nākamajā gadā spēlēt bija daudz grūtāk.

Tu arī daudz mācies. Kādu izglītību esi ieguvis?

Mācos katru dienu. Sākumā plānoju studēt medicīnu – to ļoti vē-

lējās mamma. Mācoties 12. klasē, Stradiņos (Rīgas Stradiņa universitātē – red.) gadu apmeklēju sagatavošanas kursos. Mani interesē viss, tāpēc šķiet, ka diennaktī ar 24 stundām ir par maz. Skolā reiz vāca grupu forlorball. Mājās vecākiem sacīju, ka gribu to spēlēt. Vecāki jautāja „Kad?”, jo apmeklēju peldēšanu, spēļu basketbolu. Centos atrunāties: „Ja pēc stundām nebrauktu mājās, bet mājās darbus izpildītu jau skolā, varētu iet arī uz forlorbolu.”

Mamma pēc izglītības ir inženierre, bet vienmēr interesējusies arī par mākslu, mani vedot uz koncertiem, teātriem. Viņa mani par to ir ieinteresējusi. Mana pirmā mīlestība bija baletdejojāja, un gadu es pavadīju Nacionālajā operā. Tas iedeva tuvību mākslai. Vienmēr ir gribējies iemācīties ko jaunu. Sāukārt tēvu interesēja tikai sports.

„Jau no bērnības esmu maksimālists: ja kaut ko daru, tad par visiem 100%.”

Atgriežoties pie mācībām, iestājos gan Stradiņos, gan Banku augstskolā. Man patika arī matemātika, piedalījos olimpiādēs. Kad U20 čempionātā kopā ar Plaņiņu izcīnījām zeltu, nolēmu vienu gadu pamēģināt sevi profesionālajā sportā. Paliku tikai pie Banku augstskolas, pabeidzu un studijas turpināju

maģistrantūrā. Mums ir tāds sporta veids, ka ziemā var mācīties. Treneris bija tēvs, nometnes rīkoja tad, kad augstskolā nokārtoju sesiju, vai arī pirms tās, kad varēju trenēties un gatavoties eksāmeniem.

Iesaistījies biznesā un sapratu, ka noderētu likumu zināšanas, iestājos Latvijas Biznesa koledžā un studēju tiesību zinātnes. Vēlāk organizējam nometnes *Beach Box Camps* ar mērķi, lai piedalās ne tikai pieaugušie, bet arī jaunieši. Šogad jauniešiem tāda būs pirmo reizi. Arī Kuldīgas novada jaunie volejbolisti ticināti piedalīties – informāciju var atrast manā kontā *Instagram*.

Lai ar jauniešiem strādātu, vajadzīga trenera specialitāte, tāpēc iestājos Sporta akadēmijā. Atlicis pēdējais kurss, bet šo gadu esmu paņēmis kā akadēmisko, jo gata-vojos olimpiskajām spēlēm. Arī kovidā ierobežojumu dēļ mācības notika attālināti, mācīties bija grūti, un mājās ir arī divi mazi bērni.

Vai tavi bērni jau apgūst volejbolu?

Pagaidām nodarbojas ar peldēšanu.

Sarunā stāstīji, ka arī pats kādreiz peldēji, spēlēja basketbolu. Bet kur radās volejbols?

Vēl pirms tam spēļu tenisu, divus gadus trenējos kikkboksā – biju vienā grupā ar Mairi Briedi.

Volejbolu sāku spēlēt 16 gados. Reiz tēvs paņēma līdzi uz sacensībām Krievijā pie Melnās jūras. Tur pavadījām mēnesi, iesaistījies treniņos. Biju sportisks – ātri viss sānāca. Kādu laiku primārais vēl bija basketbols. Vienu brīdi no vieniem

„Sākt spēlēt volejbolu 16 gados noteikti ir par vēlu, ja pirms tam esi gulējis dīvanā. Bet, ja esi sportojis, ir vieglāk.”

trieniņiem skrēju uz otriem.

Liels pluss ir tas, ka pludmales volejbolā jau pašā sākumā trenējos kopā ar pieaugušajiem. 16–17 gados nebiju spēlējis ar vienaudžiem. Kad aizbraucu uz pirmajām atlases sacensībām pirms U20 grupas Eiropas čempionāta, man likās: bumba lido tik lēni, visi sit un servē vāji... Biju pieradis, ka pieaugušie *dauza* kārtīgi un bumbas ātrums ir pavisam cits. Izaugsme bija daudz straujāka.

Šķiet, šodien ir par vēlu sākt spēlēt 16 gados.

Noteikti ir par vēlu, ja pirms tam esi gulējis dīvanā. Bet, ja esi sportojis, ir vieglāk. Piemēram, Tina Graudiņa nodarbojas ar vieglatlētiķi, un var redzēt, ka volejbola tehnika nav tik perfekta kā pārējām meitenēm. Bet fizisko dotumu dēļ viņa lec un skrien daudz ātrāk un labāk nekā pārējās.

Kāda ir tava labākā brīvdiena?

Aktīva. Jo mazāk daru, jo mazāk enerģijas. Neko nedarot, visu laiku gribas gulēt. Man patīk pārslēgties, pamainīt režīmu. Ja būs labs laiks, nākamās divas nedēļas spēlēšu golfu. Tas man ir jauns hobijs.

Kuldīgā

Kultūras centrā 25.IX 18.00 cikla *Džezs skan Kuldīgā* noslēguma koncerts: Andrejs Jevsjukovs, Zintis Žvarts un *Jam Orchestra* ar programmu *Saulriets*.

Novada muzejā no šodienas jauna izstāde: laide-nieka Imanta Kristovska fotogrāfijas un viņa meitas, kuldīdznieces Ellas Kristovskas-Mediņas gleznas. Var ielūkoties Kurzemes ainavās un pilsētvidē. Kā norāda izstāžu kuratore Liene Zotova, fotogrāfēšana I.Kristovskim ir vaļasprieks, kas dod enerģiju ikdienā, bet Ellai tētis ir paraugs, garīgi spēcīga personība. Fotogrāfijās viņš tver dabas daudzveidību un krāšņumu, atgādina mums par tās varēšanu un vienkāršību, cilvēka un dabas vienotību.

Vecajā rātsnamā no 25.IX Daces Nastevičas darbu izstāde.

Līvijas Rezevskas izstāžu zālē līdz 2.X Martas Romanovskas un Renātes Zeimules stikla mākslas izstāde *NEviens*.

Kurzemē

Romantisms ērģelēs un balsī

Zlēku baznīca 25. septembrī 16.00 aicina uz romantiskās mūzikas koncertu ērģeļu un solista balss skanējumā. Pie ērģelēm – Larisa Bulava, dziedās mūsu novadnieks Juris Vizbulis.

Skanēs divas vācu komponistu sonātes: Jūliusa Roibkes *94. psalms* un Fēliksa Mendelszona-Bartoldi trešā sonāte ērģelēm, kuras galvenā tēma ir korālis *Es dziļās bēdās nosaucos*. Vienojošā nots – cilvēka vērsšanās pie Dieva pēc palīdzības. Vokālā mūzika ļaus pārdomāt katram savu ceļu pie Kunga. Koncerta vadmotīvu noslēgs Jāņa Kalniņa dziesma ar Kārļa Skalbes vārdiem *Par katru stundu Dievam pateicos*.

L.Bulava koncertē gan Latvijā, gan ārvalstīs. Viņas interpretāciju raksturo smalka reģistrācija, kura balstās muzikālā materiāla un attiecīgā instrumenta izpratnē. Lielās ērģelēs atrast daudz krāsu un nianšu ir daudz vienkāršāk nekā mazajos lauku baznīcu instrumentos, profesore ir meistare šinī ziņā.

J.Vizbulis muzikālās gaitas sācis Alsungas mūzikas skolā klavieru klasē, turpinājis kā dziedātājs Jelgavas mūzikas koledžā, 2009. gadā absolvējis Latvijas Mūzikas akadēmijas vokālo nodaļu. Viņš koncertē Latvijā un ārzemēs, veidojot garīgās mūzikas programmas balsij un ērģelēm, kamermūzikas koncertus. Pēdējos gados ar solokontertiem bieži uzstāties Francijas baznīcās kopā ar ērģelniekiem.

Zlēku baznīcas ērģeles.

Kuldīgas novadā

ALSUNGĀ

24.–26.IX **Miķeļsvētki**: koncerti, izrāde, izstādes, makšķerēšanas sacensības, tirgus, balle.

ĒDOLĒ

Pie kultūras nama 9.X *Lielā rudens andele*.

KURMĀLĒ

Izstāžu zālē Vilgālē līdz 30.IX *Kuldīgas paletes* darbu izstāde.

LAIIDOS

Muižā 26.IX 14.00 Vaiņodes amatierteātris *Kuratieši* ar Danskovītes lugu *Sievasmātes bizness*.

NĪKRĀCĒ

Bibliotēkā Māra Mihailova fotogrāfijas *Ūdenskritumi* un Renātes Mihailovas pašdarinātās apsveikumu kartītes.

PADURĒ

Padures muižā līdz 30.XI galerijas *Alma* laikmetīgās mākslas izstāde. Piedalās Ēriks Apaļais, Andris Breže, Ivars Drulle, Kristiāna Dimitere, Krista un Reinis Dzudzilo, Vika Eksta, Kristians Fukss, Barbara Gaile, Kristaps Ģelzis, Toms Harjo, Ernests Kļaviņš, Linards Kulless, *Mareunrol's*, Krišs Salmanis, *Tīrkultūra*, Zane Tuča.

PELČOS

Pie Pagrabiņa 1.X 14.00 senioru pēcpusdienā. Informācija pa tālr. 26354396.

SKRUNDĀ

Pie kultūras nama 25.IX 11.00 velobraucieni *Rudens triatlons*.

Tirgus laukumā 2.X ražas svētku tirdziņš: lauku labumi, mājražotāju gardumi, amatnieku darinātas lietas. Par priecīgu noskaņu gādās grupa *Neoplāns* un fotostūris rudens krāsās. Ikviens aicināts uz stādu apmaiņas punktu atnest stādu vai augu, kas pašam saaudzis par daudz.

SNĒPELĒ

Kultūras namā līdz 1.X aicina pieteikties (tāl. 27843792) tradicionālajai dziedāšanai savam pagastam, kas notiks 9.X.

TURLAVĀ

9.X mācītāja Kārļa Ferdinanda Amendas 250 gadu atceres pasākumi: 14.00 lasījumi kultūras namā, 17.00 koncerts Lipaiņu baznīcā.

IZSTĀDE

Stikla pūšana jāiztēlojas

Stikla darbu izstādes *NEviens* autores Renāte Zeimule un Marta Romanovska.

Izstādē ir interesanta dizaina vāzes, stikla ķemmju un šķēru atļējumi un dažādi divu dimensiju darbi.

Līvijas Rezevskas izstāžu zālē Kuldīgā līdz 2. oktobrim apskatāma Martas Romanovskas un Renātes Zeimules stikla darbu izstāde *NEviens*. Autoras ir Latvijas Mākslas akadēmijas maģistrantes stikla mākslā.

R.Zeimule stāsta, ka darbi tapuši divos gados. Pandēmija darbību ļoti ietekmējusi, mainot veidu, kā sabiedrībā dzīvot. „Lai cik grūti būtu, stikla pūšanas darbnīcās tomēr nav pilnībā aizvērusās. Studentiem vēl ir iespēja apmaiņas programmā *Erasmus* aizbraukt uz ārzemēm un pie meistariem pēc sava dizaina stikla vāzes izpūst.”

Renāte nevar komentēt, cik sarežģīti ir vienu darbu izgatavot, jo to varot

pastāstīt pats stikla pūtējs. „Lai par to izmācītos, vajadzīgs ļoti ilgs laiks, tādēļ mākslinieks izgatavo tikai dizainu, tad sameklē pūtēju. Ļoti reti kurš mākslinieks savus darbus izgatavo pats, jo vāzes ir smagas – vajadzīgs spēks. Dizains darbiem ir gan veiksmes, gan neveiksmes. Ar stikla pūtējiem arī nevar uzreiz sastrādāties. Jāveido komunikācija, lai viens otru saprastu, – latviski tā nenotiek. Atkarībā no studijas sarunas notiek krievu vai angļu valodā.”

Plakanie darbi veidoti ar karstās apstrādes krāsām – stiklu apglezno un liek krāsnī, kas uzsilst līdz 600 grādiem. Izstādē ir arī darbi ar aukstajām krāsām, kam termisku apstrādi nevajag. Daļa

tapusi ierobežojumu laikā, kad nekur citur tos nevarēja veidot kā vien mājās.

M.Romanovska savus darbus radījusi Čehijā un sazinājusies angļiski. Viņa atzīst, ka visilgākā ir idejas tapšana: „Kamēr izkristalizē un atmet to, ko nevajadzēs. Jāparedz arī tehniskais process – ja to neizdara, rezultāta nav. Kaut gan stikla pūšanā pieredzes man nav, process jāiztēlojas, lai saprastu realizāciju. Stikls ir ļoti karsts un mīksts, bet arī stingrs. Krāsnī tas diennakti dzīst, bet citreiz šajā laikā sasprāgst.”

L.Rezevskas izstāžu zālē Mucenieku ielā 19 apskatāmi darbi, kas izgatavoti Čehijā, Lietuvā, Jūrmalā un Rīgā.

Jāņa Siliņa teksts un foto

PASĀKUMS

Baltu vienības dienā – dziesmas, amati, rituāli

Veicināt latviešu un lietuviešu – vienīgo baltu valodu runātāju – draudzību. Ar tādu nolūku 20. gadu tiek svinēta Baltu vienības diena, un sestdien, 25. septembrī, Pilsētas dārzā Kuldīgā būs plaša programma.

Latvijā un Lietuvā tā ir oficiāla atceres diena, pieminot 1236. gada 22. septembra Saules kauju, kad žemaiši un zemgalieši sakāva Zobenbrāļu ordeņa bruņiniekus. Programma sakņojas tautas tradīcijās un transformējas mūsdienu izpildījumā.

11.00–17.00 seno amatu meistarklasēs piedalīsies Lietuvas un Latvijas amatnieki. 12.00 būs atklāšana, Saeimas un Seima deputātu, amatpersonu un diplomātu kopkora un pašvaldību pārstāvju tikšanās. 13.00–16.00 koncertā uzstāsies *Saucējas, Vilki, Vilkači, Suiņu sievas, Suiņu dūdienieki* un *Zeidi*, kā arī *Trys keturiose, Visi un Rana*. Noslēgumā Baltu vienības dienas rīkošanas stafete tiks nodota Lietuvas pilsētai Jonišķiem, kas šo pienākumu uzņemsies nākamgad. Bet 18.00 būs

bungu un dūdu grupas *Auļi* koncerts.

Pilsētas dārzā gravā dienā – Vilkaču stāsti par seno karavīru gaitām un cīņas mākslas demonstrējumi. **Kūravas sētā** 14.00 – tradīciju meistarklase bērniem: tautasdziesmu dziedāšana, rotaļas un spēles ar Ilgu Reiznieci.

Ventas krastā lejā pie Kūravas 21.00 Senās uguns nakts – baltu tautu uguns-kurs, sadziedāšanās un uguns pļosta laišana Ventā (rituālu vadīs Edgars Lipors un folkloras kopa *Vilki*).

PĀRDOD

Pārdod 2 istabu **DZĪVOKLI** mājas 2. stāvā Skrundā ar malkas apkuri un garāžu vai maina pret dzīvokli Kuldīgā. Tālr. 26617535.

Vienistabas **DZĪVOKLI**. Tālr. 23274090.

Audi 80 B4 **REZERVES DAĻAS**, 1,9, TDI. Tālr. 20249391.

Pārdod **METĀLA JUMTUS** un noteksistēmas no ražotāja. Cena: no 6,50 EUR/m². Tālr. 20211377.

Aku, kanalizācijas **GRODUS**. Tālr. 29142702.

MUCAS. Tālr. 23274090.

SIA Vēvers ražo un piegādā priedes **KOKSNES** produkciju: skaidu briķetes (145 EUR/palette), šķeldu, mizas, skaidas, klucīšus (50 EUR/1,3 m³ Big Bag). Tālr. 26651831.

Kokskaidu **BRIKETES**: 140 EUR/t + piegāde. *Premium* klases kokskaidu granulas: 6 mm, 170 EUR/t + piegāde. Tālr. 26175462.

SIA *AJG plus* – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

MALKU maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

Visu veidu **MALKU**. Tālr. 26153187.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 20396500.

Skaldītu un šāļu **MALKU**. Tālr. 24877409.

Krāmētu **MALKU**, ātra piegāde. Kravas cena: 110 EUR par skaldītu, 85 EUR par klučiem. Tālr. 26632723.

Skaldītu un kluču **MALKU** krāmētā veidā, piegādi nodrošina. Tālr. 25607959.

Pārdod liellopu trūdmēslus maisos. Cena par maisu – 3,50 EUR, maisa izmērs – 55×100 cm. Piegāde Kuldīgas novadā, sākot ar 3 maisiem, bez maksas. Piegāde notiek katru nedēļu sestdienās, svētdienās. Tālrunis informācijai 26361188.

Trūdējušus **KŪTSMĒSLUS** maisos ar piegādi, maiss – 3 EUR. Tālr. 26518070.

KŪTSMĒSLUS ar piegādi. Tālr. 28317460.

TRŪDMĒSLUS labai ražai. Tālr. 29590704.

KŪTSMĒSLUS ar piegādi. Tālr. 29212519.

SIENA RUĻĻUS. Tālr. 25152191.

KARTUPEĻUS. Tālr. 27002822.

Ziedu **MEDU** – 3 l/18 EUR, šūnu medu – 1 rāmis par 15 EUR. Tālr. 22163980.

DAŽĀDI

MODRA AUTOSKOLA rīko B (28.09.), CE (05.10.) un C (22.10.) kategorijas kursus Kuldīgā. Tālr. 23071223, 26120089.

Ēku **SILTINĀŠANA** ar bermo vati, aizpildām gaisa spraugas. Tālr. 25624247.

SILTINA ēku bēniņus, ārsienu gaisa spraugas ar vati, putām. Tālr. 28445867.

Ātri un lēti ierīkojam **DZIĻURBUMUS**. Tālr. 29605105, 28205914.

Tīra **AKAS**. Tālr. 27448331.

ARŠANA ar minitraktoru. Tālr. 26794323.

SIA *Bērzi plus* notīra krūmu **AP-AUGUMU** no laukiem un grāvjiem. **PĒRKAM** šķeldošanai zarus, zāģētavu atgriezumus, gata-vo šķeldu, skaidu. Tālr. 29150380.

Sertificēta **TAKSATORA** pakalpojumi: meža inventarizācijas lietu izgatavošana; mežaudzes novērtēšana; cirsmu dokumentācijas sagatavošana; īpašuma robežu, kupicu ierīkošana un atjaunošana; bezmaksas konsultācijas. Tālr. 25731315.

SULU SPIEŠANA ar paku presi, taisām dažādus *mix* jebkurā daudzumā. Sulas ir arī nopērkamas. Padures pagasta *Strujas*. Tālr. 26284210.

SIA *Ice Berry* piedāvā ābolu un citu augļu **SULAS SPIEŠANU** katru dienu no 14.00 līdz 20.00 Talsos, 1. maija ielā 38. www.iceberry.lv. Tālr. 29322304.

ATDODU bez maksas mūsdienīgu **MATRACI** (2 x 1,6 m). Tālr. 29262050.

PĒRK

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 28679476.

Nopirkšu **MOTOCIKLU JAWA** vai **IŽ 49**. Interesē arī rezerves daļas un dokumenti. Tālr. 27802708.

MEŽUS, cirsmas, malku. Tālr. 26544462.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA AIBI iepērk gaļas šķirnes krustojuma **BUĻĻUS**, teles eksportam. Liellopus, jaunlopus, teļus, jērus, zirgus kaušanai. Kautsvarā, dzīvsvārā. Paugstinātas cenas, apjoma piemaksas. Bioloģiem augstākās cenas. Samaksa tūlītēja. Svari. Tālr. 20238990.

SIA *Valinda* **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tālrunis 29434034.

Briežu **RAGUS**, brauc pakāļ. Tālr. 29886349.

Pērku **RAGUS**. Tālr. 22728888.

Senlaicīgu **KALĒJA LAKTU**. Tālr. 26222564.

PSRS laika **KONDIŅREJAS** riekstiņņu formiņas. Tālr. 26207295.

Vecos padomju laiku **TRAUKUS**. Tālr. 26277335.

SENLAIKU porcelāna un keramikas vāzes, servīzes un dekoratīvus traukus. Tālr. 2995417.

PIRMKARA grāmatas, žurnālus. Tālr. 20323336.

Saldus tirgū, kioskā prefī autostāvvietai, sestdienās no 10.00 līdz 13.00 **PĒRKAM** porcelāna figūriņas, kafijas, tējas servīzes, vāzes, vecās fotogrāfijas, pastkartes, pulksteņus, kara relikvijas, nozīmītes, medaļas, monētas un citas **SENLIETAS**. Izbraucam arī pa Kurzemi. Tālr. 26704021.

GAIENES, BRŪKLENES, DZĒRVENES un **ĀBOLUS** sulai Kuldīgā, tālr. 28925676; Ēdolē, tālr. 25366612. Transports pie klienta, tālr. 26284210.

VĒLAS IRĒT

2 pensionāri meklē vienistabas **DZĪVOKLI** ar malkas apk. Skrundā vai Kuldīgā. Tālr. 29444152.

APSVEIKUMS

*Un kā lai skumstu es, ka vasara jau garām,
Ka atkal pagājis viens dzīves gads,
Ja sirds dzied līdzī zelta auzu skarām,
Ja sirds kā rožabols tvīkst ābeļzarā.*

/I.Ziedonis./

Kuldīgas Centra vidusskolas kolektīvs sirsniņi sveic pensionēto skolotāju **NADEŽDU ALEKSANDROVU** skaistajā dzīves jubilejā.

*Var aizpalot gadi –
Sirds vienmēr būs nemiera pilna.*

Jo dzīve ir nemiers

Un nemierā skaistuma smeldze.

/H.Heislars./

Kuldīgas Centra vidusskolas kolektīvs sirsniņi sveic pensionēto skolotāju **DZINTRI KŪLAINI** skaistajā dzīves jubilejā.

VAJADŽĪGI

SIA *Rajaks* (46102003750) – **STRĀDNIEKI** kokzāģētavā. Samaksa pēc padarītā darba, sākot ar 850 EUR. Tālr. 26228615.

SIA *Kurzemes jumti* (41203058899) meklē **STRĀDNIEKUS** PVC logu, PVC durvju, metāla durvju montāžai un aiļu apdarei. Vēlama pieredze. Alga pēc nodokļu nomaksas: 800,00 eiro. CV sūtīt: kjserviss@inbox.lv. Tālr. 29221390.

Koka māju ražotājs

SIA Kurland Hus (42103078417) aicina pastāvīgā darbā Aizputes ražotnē:

- ◆ namdari,
- ◆ namdara mācekli,
- ◆ galdnieku.

Nodrošinām ar labiem darba apstākļiem, ir soc. garantijas, dzīvesvieta pēc nepieciešamības. Darba atalgojums: no 900 līdz 2000 EUR mēnesī.

Pretendentiem CV lūdzam sūtīt e-pastā: kurlandhus@inbox.lv.

LĪDZJŪTĪBAS

*Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu.
Nostājas blakus tev draugi un klusē,
Kaut vai tā lai tev palīdzētu.*

/O.Lisovska/

Izsakām mūsu visdziļāko līdzjūtību Mārai Hildebrantei, zaudējot vīru, un domās esam kopā ar tevi.

Laidu pagasta amatierteātra dalībnieki

*Cik grūti ticēt, ka nekad vairs dzīvē
Mums neiznāks ar tevi parunāt
Un tavu smaidu, vienkāršu un siltu,
Mums vajadzēs tik sirdis saglabāt.*

/G.Selga./

Izsakām līdzjūtību piederīgajiem, **VILI KĀRLI ABERSONU** mūžībā aizvadot.

Latvijas Samariešu apvienība un Dienas aprūpes centra senioriem kolektīvs

*Cik salts šis rīts,
Klau, vēji staigā.
Un kaut kur izgaisusi
Tēva balss.*

/S.Stle./

Skumju brīdī esam kopā ar Intu, Annu, Kristapu un Antu, no tēva un vectētiņa uz mūžu atvadoties. Kluba *Taka* biedri

*Cilvēka mūžs ir līdzīgs koklei:
Pārtrūkst stīga, un viss paliek kluss.*

/Ā.Elksne./

Izsakām līdzjūtību Intai Abersonei, tēvu mūžībā aizvadot.

Kolēģi Kurzemes rajona tiesā Kuldīgā

Agrita, visdziļākā līdzjūtība tev, meitām, mazbērniem, mazmazbērniem un pārējiem piederīgajiem, no māmuļas uz mūžu atvadoties.

Daiga, Arnis

*Lai tēva mīlestība paliek dziļi sirdī
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.*

/Z.Vijupe./

Izsakām dziļu līdzjūtību Ērikam, tēvu mūžībā pavadot.

VPDK *Snēpele*

*Nav kādas balss un soļu blakus,
Un rudens vējš top divkārt ass.*

/K.Apškrūma./

Līdzjūtība un sirds siltums ar tevi, Smaida, mūsu Debesu valstībā pavadot.

Senleju mājas iedzīvotāji

www.kurzemnieks.lv

Abonē e-avīzi

un lasi jaunākās ziņas savā datorā!

 SIA «Vika Wood»
kokzāģētava **PĒRK**
egles un priedes zāģbaļķus.

Sīkāka informācija pa tālruni **26443376**.
Papildu informācija www.vikawood.lv.

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk – Padome) paziņo, ka ar Padomes 2021. gada 16. septembra lēmumu Nr. 396/1-2 *Par rezultātiem konkursā „Apraides tiesību piešķiršana radio programmas veidošanai vai apraides aptveršanas zonas palielināšanai Skrundā vai apraides frekvencē”* par uzvarētāju konkursā atzīta **SIA RADIO SKONTO LV** ar programmu *Radio Skonto*.

Mūžībā aizgājusi mūsu mīļā
AUSMA ZOMMERE.
Izvadišana otrdien,
28. septembrī, 13.00 no
kapličas Aizputes ielā uz
Kalna kapiem.
Tuvinieki

VĀRDADIENAS

No 25. septembra līdz 2. oktobrim

- 25. Rodrigo (1003), Rauls (307)
 - 26. Gundars (1724), Kurts (240), Knuts (43)
 - 27. Ādofs (271), Ilgonis (715)
 - 28. Sergejs (21 780), Svetlana (18 980), Lana (988)
 - 29. Miķelis (971), Mikus (1080), Miks (1256), Mihails (8049)
 - 30. Elma (71), Menarda (8), Elna (2)
 - 1. Zanda (1379), Lāsma (2370), Zandis (31)
 - 2. Ilma (208), Skaidris (8)
- Populārākie: Svetlana un Sergejs.**

Reti sauc vārdā

Miks Salna, IT speciālists:
 – Vārdu izvēlējas mamma pēc kalendāra metodes, ar pirkstu braucot un meklējot kādu, kas labi skanētu un nebūtu jau iedots ļoti daudziem. Izvēlē tika ņemts vērā arī nēsātāja raksturs. Man šis vārds vienmēr patīcis, jo ir īss un atmiņā paliekošs. Nekad neesmu domājis, ka gribētu sev citu. Kad biju mazs, audzinātāja bērnu darīšanā domāja, ka esmu Mikuss, un man vēl saglabājušies bērnu dienu zīmējumi, kurus audzinātāja parakstījusi šajā vārdā, kas man tajā laikā ļoti nepatika. Tuvi draugi un paziņas man izdomājuši vairākas iesaukas, un vārdā tieku saukts diezgan reti. Vispopulārākā iesauka ir Miķelis, pie kuras jau esmu pieradis un pret kuru nav iebildumu. Nereti vēl aizvien tieku saukts par Mikusu, un pret to arī vairs nav tādu pretenziju kā bērnu dienās. Esmu jautājis, kādēļ man neiedeva vārdu Miķelis, un mamma stāstīja, ka laikā, kad dzimu, tas licies kā svešvārds.

JOKI

Vienīgais trūkums, ko vēl nemāk roboti putekļsūcēji, ir tīrīšanas beigās nokliegties:

– Ko tu slāj pa tikko izmazgātu grīdu!?

Pilsētas centrā apzags kāds dzīvoklis. Policijas ekspertiem no durvju roktura izdevās iegūt noziedznieka plaukstu nospiedumu. Pieaicinātā gaišreģe izskaitļoja, ka blēdim nekad nav veicies mīlestībā un dzīvot atlicis pavisam neilgi.

Kad nekulturāls cilvēks nopērk šokolādi, viņš to apēd uzreiz. Savukārt kulturāls cilvēks dodas uz teātri un atver to izrādes laikā.

Lielā ģimenes LOTERIJA

Pērc un laimē iPhone SE 8x 15x

1200 €

citro eldo

IZVĒLIES KAMPAŅAS PRECES UN REĢISTRĒJIES **CITRO.LV**

Loterijas periods: 16.09.–10.11.2021.
Loterijas atļaujas Nr.: 6929

PĒRKAM

Augošu koku cirsmas un sortimentus pie ceļa

Meža īpašniekiem:

- Veicam bezmaksas konsultācijas;
- Palīdzam meža taksācijas sagatavošanā, cirsmu iestigošanā;
- Palīdzam iesniegt ciršanas pieteikumu VMD.

Metsā

Telefoni informācijai: 29150470, 67804343
www.metsaforest.com/lv

KONSULTĒJIES KULDĪGĀ

KULDĪGAS SLIMNĪCĀ, AIZPUTES IELĀ 22 KONSULTĒS UN PIENĒMS PACIENTUS ĀRSTI:

8. OKTOBRĪ

CENAS:

Flebologa konsultācija+ kāju vēnu DUPLEX sonogrāfija **40 EUR**

22. OKTOBRĪ

Dr. **INTS ŪDRIS**
"Veselības centrs 4" filiāles "Baltijas Vēnu klīnika" asinsvadu ķirurgs, flebologs. Klīnikas vadošais speciālists. RAKUS asinsvadu ķirurgs.

Dr. **VITA PRIEDĪTE**
"Veselības centrs 4" dermatoloģe.

Dermatologa konsultācija: **35 EUR**
Optiskā dermatoskopija: **10 EUR**

Pieraksts pa tālr.: **27 866 655**

darba dienās **9:00-17:00**

Ēsi mūsdienīgi!

www.307.lv

Sludinājumus laikrakstā **Kurzemnieks** iesniedz ērti no sava datora

307 tv

SIA «Krauzers»

PĒRK ZARUS šķeldošanai un mežā pie ceļa visu veidu **APAĻKOKUS**

Tālrunis **29246459**
realizacija@krauzers.lv

BALTU KOKS

PĒRK MEŽUS, CIRSMAS, APAĻKOKUS

20080040 www.baltukoks.lv

LAIKA PROGNOZE

Būs siltāk, pēc tam – vēl nezinām

Jau pāris dienu iestājies astronomiskais rudens, meteoroloģiskais bija vēl agrāk, un pēc laika apstākļiem šķiet, ka ir jau oktobra beigas vai pat novembra sākums.

Tas ne tuvu nav rekords, pat ne pārsteigums – šādas sajūtas rodas tāpēc, ka iepriekš rudenos ilgi bija silti. 2019./2020. gada sezonā ziemu ilgi gaidījām, bet tā arī nesagaidījām.

Skandināvijas ciklona ietekmē sauso un auksto gaisu nedēļas vidū nomainīja nokrišņu zona, naktis kļuva siltākas, bet parādījās vēja brāzmas (piekrastē pat ap 20 m/sek.). Vēl sestdien vietām gaidāms lietus, bet svētdien sāksies sauss, lielākoties saulains periods, pēcpusdienās tempera-

tūra būs virs +15, taču dzestruks atgriezīsies naktīs, un vietām atkal būs salnas.

LTV laika ziņu komentētājs Toms Bricis feisbukā izteicis varbūtību, ka, visticamāk, mēneša beigās vēl piedzīvosim kādu atvasaru. Parasti rudenī silti ir piekrastē, kur gaisu ietekmē jūras temperatūra. Šovasar karstākās dienās Baltijas jūrā siltums bija sasniedzis rekordus, tāpēc var cerēt, ka jūras tuvumā krietni siltāk būs vēl ilgi. Tomēr T.Bricis piebilst, ka uz to nevar paļauties, jo mūsupusē laika apstākļus nosaka galvenokārt globālie procesi – no kurienes un kurp plūst gaisa masas, bet jūrai ir sekundāra ietekme. To pierādījis šis septembris, jo, tiklīdz iepļu-

da arktiskais gaiss, silti bija ļoti šaurā joslā un tikai tad, kad vējš pūta no jūras. Turklāt jāņem vērā dziļums. Siltais ūdens ir vieglāks, tāpēc ir augšienē. Dziļumā vasarā temperatūra būtiski atšķiras, jo ūdens sasilst augšpusē, bet nesamaisās kā tad, kad silda no apakšas. Līdz ar to gan atklātās jūras, gan līča dziļie slāņi guļ mierā un ir vēsi. „Varbūt kāds domā: ja tagad auksti, ziema būs barga. Šobrīd to nezinām, tomēr tādas sakritības nav. Tāpat kā nevar balstīties uz ticējumu: karsta vasara – auksta ziema. Pie mums laiku ietekmē Atlantijas okeāns, arī Baltijas jūra, un starp gadalaikiem nav izteikta cikliskuma vai sakritības.”

Daina Tafelberga

KURZEMNIEKU OKTOBRIM VAR ABONĒT: līdz 28. septembrim

- PASTĀ,
- PIE PASTNIEKIEM,
- REDAKCIJĀ UN WWW.ABONE.PASTS.LV (IETAUPOT 1,50 EIRO).